

മഹാഭാരതം - 24

മഹാഭാരതം 24

വ്യാസമഹർഷി

അധ്യായം 276 - 299

താളിലക്കം
2020

പേര്: മഹാഭാരതം 24

ഭാഷ: Malayalam

വിഭാഗം: മഹാകാവ്യം

രചന: വ്യാസമഹർഷി

പ്രസാധകർ: താളിളക്കം

ഡിസംബർ 2020

Layout Design: പ്രവീൺ വർമ്മ

Copyleft:

ലാടെക്കിൽ നിർമ്മിച്ചതാണിത്.
ഓൺലൈൻ വായനയ്ക്ക് വേണ്ടി.
ഉബുണ്ടു ഓപ്പറേറ്റിങ്ങ് സിസ്റ്റത്തിലൂടെ.
കടപ്പാട്: വികിപീഡിയ.

1 [മാർക്]

ഏവം ഏതൻ മഹാബാഹോ രാമേണാമിതതേജസാ
 പ്രാപ്തം വ്യസനം അത്യഗ്രം വനവാസ കൃതം പുരാ
 2 മാ ശുചഃ പുരുഷവ്യാഘ്രേ ക്ഷത്രിയോ fസി പരന്തപ
 ബാഹുവീര്യാശ്രയേ മാർഗേ വർതസേ ദീപ്തനിർണയേ
 3 ന ഹി തേ വൃജിനം കിം ചിദ് ദൃശ്യതേ പരം അബ്ദ് അപി
 അസ്മിൻ മാർഗേ വിഷീദേയഃ സേന്ദ്രാ അപി സുരാസുരാഃ
 4 സംഹത്യ നിഹതോ വൃത്രോ മരുദ്ഭിർ വജ്രപാണിനാ
 നമുചിശ് ചൈവ ദുർധർഷോ ദീർഘജിഹ്വാ ച രാക്ഷസീ
 5 സഹായവതി സർവാർഥാഃ സന്തിഷ്ഠന്തിഹ സർവശഃ
 കിം ന തസ്യാജിതം സംഖ്യേ ദ്രാതാ യസ്യ ധനഞ്ജയഃ
 6 അയം ച ബലിനാം ശ്രേഷ്ഠോ ഭീമോ ഭീമപരാക്രമഃ
 യുവാനൗ ച മഹേഷ്വാസൗ യമൗ മാദ്രവതീസൃതൗ
 ഏഭിഃ സഹായൈഃ കസ്താത് ത്വം വിഷീദസി പരന്തപ
 7 യ ഇമേ വജ്രിണഃ സേനാം ജയേയഃ സമരുദ്ഗണാം
 ത്വം അപ്യ് ഏഭിർ മഹേഷ്വാസൈഃ സഹായൈർ ദേവരൂപിഭിഃ
 വിജേഷ്യസി രണേ സർവാൻ അമിത്രാൻ ഭരതർഷഭ
 8 ഇതശ് ച ത്വം ഇമാം പശ്യ സൈന്ധവേന ദുരാത്ഥനാ
 ബലിനാ വീര്യമത്തേന ഹൃതാം ഏഭിർ മഹാത്ഥഭിഃ
 9 ആനീതാം ദ്രൗപദീം കൃഷ്ണാം കൃത്വാ കർമ്മ സുദുഷ്കരം
 ജയദ്രഥം ച രാജാനം വിജിതം വശം ആഗതം
 10 അസഹായേന രാമേണ വൈദേഹീ പുനർ ആഹൃതാ
 ഹത്യാ സംഖേ ദശഗ്രീവം രാക്ഷസം ഭീമവിക്രമം
 11 യസ്യ ശാഖാമൃഗാ മിത്രാ ഋക്ഷാഃ കാലമുഖാസ് തഥാ
 ജാത്യന്തരഗതാ രാജന് ഏതദ് ബുദ്ധ്യാനചിന്തയ
 12 തസ്താത് ത്വം കുരുശാർദൂല മാശുചോ ഭരതർഷഭ
 ത്വദ്വിധാ ഹി മഹാത്മാനോ ന ശോചന്തി പരന്തപ
 13 [വൈ]

ഏവം ആശ്വാസിതോ രാജാ മാർകണ്ഡേയേന ധീമതാ
 ത്യക്ത്വാ ദുഃഖം അദീനാത്മാ പുനർ ഏവേദം അബ്രുവീത്

അധ്യായം 277

1 [യ]

നാത്മാനം അനുശോചാമി നേമാൻ ഭ്രാന്തൻ മഹാമുനെ
 ഹരണം ചാപി രാജ്യസ്യ യഥേമാം ദ്രുപദാത്മജാം
 2 ദൃതേ ദുരാത്മഭിഃ ക്ലിഷ്ടാഃ കൃഷ്ണയാ താരിതാ വയം
 ജയദ്രഥേന ച പുനർ വനാദ് അപഹൃതാ ബലാത്
 3 അസ്തി സീമന്തിനീ കാ ചിദ് ദൃഷ്ടുപൂർവ്വാഥ വാ ശ്രുതാ
 പതിവ്രതാ മഹാഭാഗാ യഥേയം ദ്രുപദാത്മജാ

4 [മാർക്]

ശൃണു രാജൻ കലസ്തീണാം മഹാഭാഗ്യം യുധിഷ്ഠിര
 സർവം ഏതദ് യഥാ പ്രാപ്തം സാവിത്ര്യാ രാജകന്യയാ
 5 ആസിൻ മദ്രേഷു ധർമാത്മാ രാജാ പരമധർമികഃ
 ബ്രഹ്മണ്യശ് ച ശരണ്യശ് ച സത്യസന്ധോ ജിതേന്ദ്രിയഃ
 6 യജ്യാ ദാനപതിർ ദക്ഷഃ പൗരജാനപദ പ്രിയഃ
 പാമിവോ ശ്വപതിർ നാമ സർവഭൂതഹിതേ രതഃ

7 ക്ഷമാവാൻ അനപത്യശ് ച സത്യവാഗ് വിജിതേന്ദ്രിയഃ
 അതിക്രാന്തേന വയസാ സന്താപം ഉപജഗ്മിവാൻ

8 അപത്യോത്പാദനാർഥം സ തീവ്രം നിയമം ആസ്ഥിതഃ
 കാലേ പരിമിതാഹാരോ ബ്രഹ്മ ചാരീ ജിതേന്ദ്രിയഃ

9 ഹൃത്യാ ശതസഹസ്രം സ സാവിത്ര്യാ രാജസത്തമ
 ഷഷ്ട്യേ ഷഷ്ട്യേ തദാ കാലേ ബഭൂവ മിത ഭോജനഃ

10 ഏതേന നിയമേനാസീദ് വർഷാണ്യ് അഷ്ടാദശൈവ തു
 പൂർണേ ത്വ് അഷ്ടാദശേ വർഷേ സാവിത്രി തുഷ്ടിം അഭ്യുഗാത്

സ്വരൂപിണീ തദാ രാജൻ ദർശയാം ആസ തം നൃപം
 11 അഗ്നിഹോത്രാത് സമൃത്തായ ഹർഷേണ മഹതാനിതാ

ഉവാച ചൈനം വരദാ വചനം പാർഥിവം തദാ
 12 ബ്രഹ്മചര്യേണ ശുഭേന ദമേന നിയമേന ച

സർവാത്മനാ ച മദ്ഭക്ത്യാ തുഷ്ടാസ്തി തവ പാർഥിവ
 13 വരം വൃണീഷ്യാശ്വപതേ മദ്രാ രാജയഥേസ്തിതം

ന പ്രമാദശ് ച ധർമേഷു കർതവ്യസ് തേ കഥം ചന
 14 [അഷ്ടപതി]

അപത്യാർഥഃ സമാരംഭഃ കൃതോ ധർമേഷ്വായ മയാ
 പുത്രാ മേ ബഹവോ ദേവി ഭവേയുഃ കലഭാവനാഃ

15 തുഷ്ടാസി യദി മേ ദേവി കാമം ഏതം വൃണോമ്യ് അഹം
സന്താനം ഹി പരോ ധർമ്മ ഇത്യ് ആഹുർ മാം ദ്വിജാതയഃ
16 [സാവിത്രി]

പൂർവം ഏവ മയാ രാജന് അഭിപ്രായം ഇമം തവ
ജ്ഞാത്യാ പുത്രാർഥം ഉഷേതാ വൈ തവ ഹേതോഃ പിതാമഹഃ

17 പ്രസാദാച് ചൈവ തസ്മാത് തേ സ്വയംഭൂവിഹിതാദ് ഭൂവി
കന്യാ തേജസിനീ സൗമ്യ ക്ഷിപ്രം ഏവ ഭവിഷ്യതി

18 ഉത്തരം ച ന തേ കിം ചിദ് വ്യാഹർതവ്യം കഥം ചന
പിതാമഹ നിസർഗേണ തുഷ്ടാ ഹ്യ് ഏതദ് ബ്രവീമി തേ
19 [മാർക]

സ തഥേതി പ്രതിജ്ഞായ സാവിത്ര്യാ വചനം നൃപഃ
പ്രസാദയാം ആസ പുനഃ ക്ഷിപ്രം ഏവം ഭവേദ് ഇതി

20 അന്തർഹിതായാം സാവിത്ര്യാം ജഗാമ സ്വഗൃഹം നൃപഃ
സ്വരാജ്യേ ചാവസത് പ്രിതഃ പ്രജാ ധർമ്മേണ പാലയൻ

21 കസ്മിംശ് ചിത് തു ഗതേ കാലേ സ രാജാ നിയതവ്രതഃ
ജ്യേഷ്ഠായാം ധർമ്മചാരിണ്യാം മഹിഷ്യാം ഗർഭം ആദയേ

22 രാജപുത്ര്യാം തു ഗർഭഃ സ മാലവ്യാം ഭരതർഷഭ
വ്യവർധത യഥാ ശുക്ലേ താരാപതിർ ഇവാംബരേ

23 പ്രാപ്തേ കാലേ തു സുഷുവേ കന്യാം രാജീവലോചനാം
ക്രിയാശ് ച തസ്യാ മുദിതശ് ചക്രേ സ നൃപതിസ് തദാ

24 സാവിത്ര്യാ പ്രിതയാ ദത്താ സാവിത്ര്യാ ഹൃതയാ ഹ്യ് അപി
സാവിത്രിത്യ് ഏവ നാമാസ്മാശ് ചക്രൂർ വിപ്രാസ് തഥാ പിതാ

25 സാ വിഗ്രഹവതിവ ശ്രീർ വ്യവർധത നൃപാത്മജാ
കാലേന ചാപി സാ കന്യാ യൗവനസ്ഥാ ബഭ്രുവ ഹ

26 താം സുമധ്യാം പൃഥുശ്രോണീം പ്രതിമാം കാഞ്ചനീം ഇവ
പ്രാപ്തേയം ദേവകന്യേതി ദൃഷ്ട്വാ സംമേനിരേ ജനാഃ

27 താം തു പദ്മപലാശാക്ഷീം ജ്വലന്തീം ഇവ തേജസാ
ന കശ് ചിദ് വരയാം ആസ തേജസാ പ്രതിവാരിതഃ

28 അഥോപോഷ്യ ശിരഃസ്നാതാ ദൈവതാന്യ് അഭിഗമ്യ സാ
ഹൃതാഗ്നിം വിധിവദ് വിപ്രാൻ വാചയാം ആസ പർവണി

29 തതഃ സുമനസഃ ശേഷാഃ പ്രതിഗൃഹ്യ മഹാത്മനഃ
പിതൃഃ സകാശം അഗമദ് ദേവി ശ്രീർ ഇവ രൂപിണീ

30 സാഭിവാദ്യ പിതൃഃ പാദൗ ശേഷാഃ പൂർവം നിവേദ്യ ച

കൃതാഞ്ജലീർ വരാഭോഹാ നൃപതേഃ പാർശ്വതഃ സ്ഥിതാ
 31 യൗവനസ്ഥാം തു താം ദൃഷ്ട്യാ സ്വാം സുതാം ദേവരൂപിണീം
 അയാച്യമാനാം ച വരൈർ നൃപതിർ ദുഃഖിതോ ഹഭവത്
 32 [രാജാ]

പുത്രി പ്രദാനകാലസ് തേ ന ച കശ് ചിദ് വൃണോതി മാം
 സ്വയം അന്വിച്ഛ ഭർതാരം ഗുണൈഃ സദൃശം ആത്മനഃ
 33 പ്രാർഥിതഃ പുരുഷോ യശ് ച സ നിവേദ്യസ് ത്വയാ മമ
 വിമൃശ്യാഹം പ്രദാസ്മാമി വരയ ത്വം യഥേച്ഛിതം
 34 ശ്രുതം ഹി ധർമ്മശാസ്ത്രേ മേ പാഠ്യമാനം ദ്വിജാതിഭിഃ
 തഥാ ത്വം അപി കല്യാണി ഗദതോ മേ വചഃ ശൃണു
 35 അപ്രദാതാ പിതാ വാച്യോ വാച്യശ് ചാനപയൻ പതിഃ
 മൃതേ ഭർതരി പുത്രശ് ച വാച്യോ മാതൂർ അരക്ഷിതാ
 36 ഇദം മേ വചനം ശ്രുത്വാ ഭർതൂർ അന്വേഷണേ ത്വര
 ദേവതാനാം യഥാ വാച്യോ ന ഭവേയം തഥാ കരു
 37 [മാർക്]

ഏവം ഉക്ത്വാ ദുഃഹിതരം തഥാ വൃദ്ധാംശ് ചമന്ത്രിണഃ
 വ്യാദിദേശാനയാത്രം ച ഗമ്യതാം ഇത്യ് അചോദയത്
 38 സാഭിവാദ്യ പിതൃഃ പാദൗ വ്രീഡിതേവ മനസ്വിനീ
 പിതൂർ വചനം ആജ്ഞായ നിർജഗാമാവിചാരിതം
 39 സാ ഹൈമം രഥം ആസ്ഥായ സ്ഥവിരൈഃ സചിവൈർ വൃതാ
 തപോവനാനി രമ്യാണി രാജർഷീണാം ജഗാം അഹ
 40 മാനന്യാനാം തത്ര വൃദ്ധാനാം കൃത്വാ പാദാഭിവന്ദനം
 വനാനി ക്രമശസ് താത സർവാണ്യ് ഏവാഭ്യഗച്ഛത
 41 ഏവം സർവേഷു തീർഥേഷു ധനോത്സർഗം നൃപാത്മജാ
 കർവതി ദ്വിജമുഖ്യാനാം തം തം ദേശം ജഗാം അഹ

അധ്യായം 278

1 [മാർക്]

അഥ മദ്രാധിപോ രാജാ നാരദേന സമാഗതഃ

ഉപവിഷ്ടഃ സഭാമധ്യേ കഥാ യോഗേന ഭാരത

2 തതോ ഫഭിഗമ്യ തീർഥാനി സർവാണ്യ് ഏവാശ്രമാംസ് തഥാ

ആജഗാമ പിതൂർ വേശ്ണു സാവിത്രി സഹ മന്ത്രിഭിഃ

3 നാരദേന സഹാസിനം ദൃഷ്ട്വാ സാ പിതരം ശുഭാ

ഉഭയോർ ഏവ ശിരസ ചക്രേ പാദാഭിവന്ദനം

4 [നാരദ]

കപ ഗതാഭൂത് സുതേയം തേ കതശ് ചൈവാഗതാ നൃപ

കിമർഥം യുവതീം ഭർത്രേ ന ചൈനാം സമ്പ്രയച്ഛസി

5 [അഷ്ടപതി]

കാര്യേണ ഖലദ് അനേനൈവ പ്രേഷിതാദ്വൈവ ചാഗതാ

തദ് അന്യാഃ ശൃണു ദേവർഷേ ഭർതാരം യോ ഫനയാ വൃതഃ

6 [മാർക്]

സാ ബൃഹി വിസ്തരേണേതി പിത്രാ സഞ്ചോദിതാ ശുഭാ

ദൈവതസ്യേവ വചനം പ്രതിഗൃഹ്യേദം അബ്രുവീത്

7 ആസീച് ഛാലേഷു ധർമാത്മാ ക്ഷത്രിയഃ പൃഥിവിപതിഃ

ദൃമത്സേന ഇതി ഖ്യാതഃ പശ്യാദ് അന്യോ ബഭ്രുവ ഹ

8 വിനഷ്ട ചക്ഷുർ അസ് തസ്യ ബാല പുത്രസ്യ ധീമതഃ

സാമീപ്യേന ഹൃതം രാജ്യം ഛിദ്രേ ഫസ്തീൻ പൂർവവൈരിണാ

9 സ ബാലവത്സയാ സാർധം ഭാര്യയാ പ്രസമിതോ വനം

മഹാരണ്യഗതശ് ചാപി തപസ് തേപേ മഹാപ്രതഃ

10 തസ്യ പുത്രഃ പുരേ ജാതഃ സംവൃദ്ധശ് ച തപോവനേ

സത്യവാൻ അനുരൂപോ മേ ഭർതേതി മനസാ വൃതഃ

11 [നാരദ]

അഹോ ബത മഹത് പാപം സാവിത്ര്യാ നൃപതേ കൃതം

അജാനന്ത്യാ യദ് അനയാ ഗുണവാൻ സത്യവാൻ വൃതഃ

12 സത്യം വദത്യ് അന്യ പിതാ സത്യം മാതാ പ്രഭാഷതേ

തതോ ഫസ്യ ബ്രാഹ്മണാശ് ചക്രൂർ നാമൈതത് സത്യവാൻ ഇതി

13 ബാലസ്യാവാഃ പ്രിയാശ് ചാസ്യ കരോത്യ് അശ്വാംശ് ച മൂൻ മയാൻ

ചിത്രേ ഫപി ച ലിഖത്യ് അശ്വാംശ് ചിത്രാശ്ച ഇതി ചോച്യതേ

14 [രാജാ]

അപിദാനീം സ തേജസീ ബുദ്ധിമാൻ വാ നൃപാത്മജഃ
ക്ഷമാവാൻ അപി വാ ശൂരഃ സത്യവാൻ പിതൃനന്ദനഃ
15 [നാരദ]

വിവസ്വാൻ ഇവ തേജസീ ബൃഹസ്പതിസമോ മതൗ
മഹേന്ദ്ര ഇവ ശൂരശ് ച വസുധേവ ക്ഷമാന്വിതഃ
16 [അഷ്ടപതി]

അപി രാജാത്മജോ ദാതാ ബ്രഹ്മണ്യോ വാപി സത്യവാൻ
രൂപവാൻ അപ്യ് ഉദാരോ വാപ്യ് അഥ വാ പ്രിയദർശനഃ
17 [നാരദ]

സാക്ഷതേ രന്തിദേവസ്യ സ ശക്ത്യാ ദാനതഃ സമഃ
ബ്രഹ്മണ്യഃ സത്യവാദി ച ശിബിർ ഔശീനരോ യഥാ
18 യയാതിർ ഇവ ചോദാരഃ സോമവത് പ്രിയദർശനഃ
രൂപേണാന്യതമോ ഫശിദ്യാം ദ്യുമത്സേനസ്യതോ ബലീ

19 സ ദാന്തഃ സ മൃദഃ ശൂരഃ സ സത്യഃ സ ജിതേന്ദ്രിയഃ
സ മൈത്രഃ സോ ഫനസ്യയശ് ച സ ഹ്രിമാൻ ധൃതിമാംശ് ച സഃ
20 നിത്യശശ് ചാർജവം തസ്മിൻ സ്ഥിതിസ് തസ്യൈവ ച ധ്രുവാ
സമ്പ്ഷേപതസ് തപോവൃദ്ധൈഃ ശീലവൃദ്ധൈശ് ച കഥ്യതേ

21 [അഷ്ടപതി]
മുണൈർ ഉപേതം സർവൈസ് തം ഭഗവൻ പ്രബ്രവീഷി മേ
ദോഷാൻ അപ്യ് അസ്യ മേ ബ്രൂഹി യദി സന്തീഹ കേ ചന

22 [നാരദ]
ഏകോ ദോഷോ ഫസ്യ നാന്യോ ഫസ്തി സോ ഫദ്യ പ്രഭൃതി സത്യവാൻ
സംവത്സരേണ ക്ഷീണായുർ ദേഹന്യാസം കരിഷ്യതി

23 [രാജാ]
ഏഹി സാവിത്രി ഗച്ഛ ത്വം അന്യം വരയ ശോഭനേ
തസ്യ ദോഷോ മഹാൻ ഏകോ ഗുണാൻ ആക്രമ്യ തിഷ്ഠതി

24 യഥാ മേ ഭഗവാൻ ആഹ നാരദോ ദേവസതക്രതഃ
സംവത്സരേണ സോ ഫൽപായുർ ദേഹന്യാസം കരിഷ്യതി

25 [സാവിത്രി]
സകൃദ് അംശോ നിപതതി സകൃത് കന്യാ പ്രദിയതേ
സകൃദ് ആഹ ദദാനിതി ത്രീണ്യ് ഏതാനി സകൃത് സകൃത്

26 ദിർഘായുർ അഥ വാൽപായഃ സഗുണോ നിർഗുണോ ഫപി വാ
സകൃദ് വൃതോ മയാ ഭർതാ ന ദിതിയം വൃണോമ്യ് അഹം

27 മനസാ നിശ്ചയം കൃത്യാ തതോ വാചാഭിധീയതേ
 ക്രിയതേ കർമ്മണാ പശ്യാത് പ്രമാണം മേ മനസ് തതഃ
 28 [നാരദ]

സമിരാ ബുദ്ധിർ നരശ്രേഷ്ഠ സാവിത്ര്യാ ദുഹിതൂസ് തവ
 നൈഷാ ചാലയിതും ശക്യാ ധർമാദ് അസ്മാത് കഥഞ്ചനൻ
 29 നാനൃസ്മിൻ പുരുഷേ സന്തി യേ സത്യവതി വൈ ഗുണാഃ
 പ്രദാനം ഏവ തസ്മാൻ മേ രോചതേ ദുഹിതൂസ് തവ
 30 [രാജാ]

അവിചാര്യം ഏതദ് ഉക്തം ഹി തഥ്യം ഭഗവതാ വചഃ
 കരിഷ്യാമ്യ് ഏതദ് ഏവം ച ഗുരൂർ ഹി ഭഗവാനു മമ
 31 [നാരദ]

അവിഘ്നം അസ്മു സാവിത്ര്യാഃ പ്രദാനേ ദുഹിതൂസ് തവ
 സാധയിഷ്യാമഹേ താവത് സർവേഷാം ഭദ്രം അസ്മു വഃ
 32 [മാർക്]

ഏവം ഉക്ത്യാ ഖം ഉത്പത്യ നാരദസ് ത്രിദിവം ഗതഃ
 രാജാപി ദുഹിതൂഃ സർവം വൈവാഹികം അകാരയത്

അധ്യായം 279

1 [മാർക്]

അഥ കന്യാപ്രദാനേ സ തം ഏവാർഥം വിചിന്തയൻ
 സമാനിന്ത്യേ ച തത് സർവം ഭാഷ്യം വൈവാഹികം നൃപഃ
 2 തതോ വൃദ്ധാൻ ദ്വിജാൻ സർവാൻ ദൃതിജഃ സപുരോഹിതാൻ
 സമാഹൃയ തിഥൗ പുണ്യേ പ്രയയാ സഹ കന്യയാ
 3 മേധ്യാരണ്യം സ ഗത്വാ ച ദൃമത്സേനാശ്രമം നൃപഃ
 പദ്ഭ്യാം ഏവ ദ്വിജൈഃ സാർധം രാജർഷിം തം ഉപാഗമത്
 4 തത്രാപശ്യൻ മഹാഭാഗം ശാലവൃക്ഷം ഉപാശ്രിതം
 കൗശ്യാം ബൃസ്യാം സമാസീനം ചക്ഷുർ ഹീനം നൃപം തദാ
 5 സ രാജാ തസ്യ രാജർഷേഃ കൃത്വാ പൂജാം യഥാർഹതഃ
 വാചാ സുനിയതോ ഭൂത്വാ ചകാരാത്മ നിവേദനം
 6 തസ്യാർഘ്യം ആസനം ചൈവ ഗാം ചാവേദ്യ സ ധർമ്മവിത്
 കിം ആഗമനം ഇത്യ് ഏവം രാജാ രാജാനം അബ്രവീത്
 7 തസ്യ സർവം അഭിപ്രായം ഇതികർതവ്യതാം ച താം
 സത്യവതം സമുദ്ദിശ്യ സർവം ഏവ ന്യവേദയത്

8 [അഷ്ടപതി]

സാവിത്രി നാമ രാജർഷേ കന്യേയം മമ ശോഭനാ
 താം സ്വധർമ്മേണ ധർമ്മജ്ഞ സ്തേഷാർഥേ ത്വം ഗൃഹാണ മേ
 9 ച്യുതഃ സു രാജ്യാദ് വനവാസം ആശ്രിതാശ്ഃ ചരാമ ധർമ്മം നിയതാസ്
 തപസ്വിനഃ
 കഥം ത്വ് അനർഹാ വനവാസം ആശ്രമേഃ സഹിഷ്യതേ ക്ലേശം ഇമം സുതാ
 തവ

10 [അഷ്ടപതി]

സുഖം ച ദുഃഖം ച ഭവാഭവാത്മകം; യദാ വിജാനാതി സുതാഹം ഏവ ച
 ന മദ്വിധേ യുജ്യതി വാക്യം ഈദൃശം; വിനിശ്ചയേനാഭിഗതോ fസ്തി തേ നൃപ
 11 ആശാം നാർഹസി മേ ഹന്തും സൗഹൃദാദ് രണയേന ച
 അഭിതശ് ചാഗതം പ്രേമ്ണാ പ്രത്യാഖ്യാതും ന മാർഹസി
 12 അനുരൂപോ ഹി സംയോഗേ ത്വം മമാഹം തവാപി ച
 സ്തേഷാം പ്രതീച്ഛ മേ കന്യാം ഭാര്യാം സത്യവതഃ സുതാം

13 [ദൃമത്സേന]

പൂർവം ഏവാഭിലഷിതഃ സംഭന്ധോ മേ ത്വയാ സഹ
 ഭൃഷ്ടരാജ്യസ് ത്വ് അഹം ഇതി തത ഏതദ് വിചാരിതം

14 അഭിപ്രായസ് ത്വ് അയം യോ മേ പൂർവം ഏവാഭികാക്ഷിതഃ
 സ നിർവർത്തമേ മേ ദ്വൈവ കാക്ഷിതോ ഹ്യ് അസി മേ ദ്വിതിമിഃ
 15 [മാർക]

തതഃ സർവാൻ സമാനീയ ദ്വിജാൻ ആശ്രമവാസിനഃ
 യഥാവിധി സമുദ്യാഹം കാരയാം ആസതുർ നൃപൗ

16 ദത്താ ത്വ് അശ്വപതിഃ കന്യാം യഥാർഹം ച പരിച്ഛേദം
 യയൗ സ്വം ഏവ ഭവനം യുക്തഃ പരമയാ മുദാ

17 സത്യവാൻ അപി ഭാര്യാം താം ലബ്ധ്വാ സർവഗുണാനിതാം
 മുദ്യേ സാ ച തം ലബ്ധ്വാ ഭർതാരം മനസേച്ഛിതം

18 ഗതേ പിതരി സർവാണി സംന്യസ്യാഭരണാനി സാ
 ജഗ്രഹേ വൽകലാന്യ് ഏവ വസ്ത്രം കാഷായം ഏവ ച

19 പരിചാരൈർ ഗുണൈശ് ചൈവ പ്രശ്രയേണ ദമേന ച
 സർവകാമക്രിയാഭിശ് ച സർവേഷാം തുഷ്ടിം ആവഹത്

20 ശ്വശ്രൂം ശരീരസത്കാരൈഃ സർവൈർ ആചരാദനാദിഭിഃ
 ശ്വശ്രൂരം ദേവകാര്യൈശ് ച വാചഃ സംയമനേന ച

21 തഥൈവ പ്രിയവാദേന നൈപുണേന ശമേന ച
 രഹോ ചൈവോപചാരേണ ഭർതാരം പര്യതോഷയത്

22 ഏവം തത്രാശ്രമേ തേഷാം തദാ നിവസതാം സതാം
 കാലസ് തപസ്യതാം കശ് ചിദ് അതിചക്രാം അഭാരത

23 സാവിത്ര്യാസ് തു ശയാനായാസ് തിഷ്ണന്ത്യാശ് ച ദിവാനിശം
 നാരദേന യദ് ഉക്തം തദ് വാക്യം മനസി വർത്തതേ

അധ്യായം 280

1 [മാർക്]

തതഃ കാലേ ബഹുതിഥേ വൃതിക്രാന്തേ കദാ ചന
 പ്രാപ്തഃ സ കാലോ മർതവ്യം യത്ര സത്യവതാ നൃപ
 2 ഗണയന്ത്യാശ് ച സാവിത്ര്യാ ദിവസേ ദിവസേ ഗതേ
 തദ് വാക്യം നാരദേനോക്തം വർത്തതേ ഹൃദി നിത്യശഃ
 3 ചതുർഥേ ിഹനി മർതവ്യം ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ ഭാമിനി
 വ്രതം ത്രിരാത്രം ഉദിശ്യ ദിവാരാത്രം സ്ഥിതാഭവത്
 4 തം ശ്രുത്വാ നിയമം ദുഃഖം വധ്യാ ദുഃഖാനിതോ നൃപഃ
 ഉന്മായ വാക്യം സാവിത്രിം അബ്രവീത് പരിസാന്ത്വന്
 5 അതിതീവ്രോ ിയം ആരംഭസ് ത്വയാരണ്ണോ നൃപാത്മജേ
 തിസ്മിന്നാം വസതീനാം ഹി സ്ഥാനം പരമദുഷ്കരം

6 [സാവിത്രി]

ന കാര്യസ് താത സന്താപഃ പാരിയിഷ്യാമ്യ് അഹം വ്രതം
 വ്യവസായക്രതം ഹീദം വ്യവസായശ് ച കാരണം
 7 [ദ്യുമത്സേന]

വ്രതം ഭിന്ധീതി വക്ത്രം ത്വാം നാസ്മി ശക്തഃ കഥം ചന
 പാരയസ്വേതി വചനം യുക്തം അസ്മദദിയോ വദേത്

8 [മാർക്]

ഏവം ഉക്ത്വാ ദ്യുമത്സേനോ വിരരാമ മഹാമനാഃ
 തിഷ്ണതീ ചാപി സാവിത്രി കാഷ്ടഭൂതേവ ലക്ഷ്യതേ
 9 ശ്യാഭൂതേ ഭർതൃമരണേ സാവിത്ര്യാ ഭരതർഷഭ
 ദുഃഖാനിതായാസ് തിഷ്ണന്ത്യാഃ സാ രാത്രിർ വൃത്യവർത്ത
 10 അദ്യ തദ് ദിവസം ചേതി ഹൃത്വാ ദീപ്തം ഹൃതാശനം
 യഗമാത്രോദിതേ സൂര്യേ കൃത്വാ പൗർവാഹ്ണികാഃ ക്രിയാഃ
 11 തതഃ സർവാൻ ദിജാൻ വൃദ്ധാഞ് ശ്യാശ്രൂം ശ്യാശ്രൂം ഏവ ച
 അഭിവാദ്യാനുപൂർവ്വേണ പ്രാഞ്ചലിർ നിയതാ സ്ഥിതാ
 12 അവൈവധ്യാശിർ അസ് തേ ഇ സാവിത്ര്യാ അർഥം ഹിതാഃ ശുഭഃ
 ഉച്ചുസ് തപസിനഃ സർവേ തപോവനനിവാസിനഃ
 13 ഏവം അസ്ത് ഇതി സാവിത്രി ധ്യാനയോഗപരായണാ
 മനസാ താ ഗിരഃ സർവാഃ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് തപസിനാം
 14 തം കാലം ചമുഹൂർതം ച പ്രതീക്ഷന്തീ നൃപാത്മജാ
 യഥോക്തം നാരദ വചോ ചിന്തയന്തി സൂഹൃഃഖിതാ

15 തതസ് തു ശ്വശ്രു ശ്വശൂരാവ് ഊചതുസ് താം നൃപാത്മജാം
ഏകാന്തസ്ഥം ഇദം വാക്യം പ്രീത്യാ ഭരതസത്ത്ഥ
16 [ഷ്യഷ്ടൗ]

വ്രതോ യഥോപദിഷ്ടോ ിയം യഥാവത് പാരിതസ് ത്വയാ
ആഹാരകാലഃ സമ്പ്രാപ്തഃ ക്രിയതാം യദ് അനന്തരം
17 [സാവിത്രി]

അസ്തം ഗതേ മയാദിത്യേ ഭോക്തവ്യം കൃതകാമയാ
ഏഷ മേ ഹൃദി സങ്കൽപഃ സമയശ് ച കൃതോ മയാ
18 [മാർക്]

ഏവം സംഭാഷമാണായാഃ സാവിത്ര്യാ ഭോജനം പ്രതി
സ്തസ്യേ പരശ്ചം ആദായ സത്യവാൻ പ്രസ്ഥിതോ വനം
19 സാവിത്രി ത്വ് ആഹ ഭർതാരം നൈകസ് ത്വം ഗതും അർഹസി
സഹ ത്വയാഗമിഷ്യാമി ന ഹി ത്വാം ഹാതും ഉത്സഹേ
20 [സത്യവാൻ]

വനം ന ഗതപൂർവ്വം തേ ദുഃഖഃ പന്ഥാശ് ച ഭാമിനി
വ്രതോപവാസക്ഷമാ ച കഥം പദ്ഭ്യാം ഗമിഷ്യസി
21 [സാവിത്രി]

ഉപവാസാൻ ന മേ ശ്ലാനിർ നാസ്തി ചാപി പരിശ്രമഃ
ഗമനേ ച കൃതോത്സാഹാം പ്രതിഷേദ്ധും ന മാർഹസി
22 [സത്യവാൻ]

യദി തേ ഗമനോത്സാഹഃ കരിഷ്യാമി തവ പ്രിയം
മമ ത്വ് ആമന്ത്രയ ഗുരൂൻ ന മാം ദോഷഃ സ്യശേദ് അയം
23 [മാർക്]

സാടഭിത്യാബ്രവീച് ഛശ്രൂം ശ്വശൂരം ച മഹാവ്രതാ
അയം ഗച്ഛതി മേ ഭർതാ ഫലാഹാരോ മഹാവനം
24 ഇച്ഛേയം അഭ്യന്തജ്ഞാതും ആര്യയാ ശ്വശൂരേണ ച

അനേന സഹ നിർഗതും ന ഹി മേ വിരഹഃ ക്ഷമഃ
25 ഗുർവ് അഗ്നിഹോത്രാർഥ കൃതേ പ്രസ്ഥിതശ് ച സുതസ് തവ
ന നിവാര്യാ നിവാര്യാഃ സ്യാദ് അന്യഥാ പ്രസ്ഥിതോ വനം

26 സംവന്തരഃ കിം ചിദ് ഊനോ ന നിഷ്ഠാന്താഹം ആശ്രമാത്
വനം കസ്മിതം ദ്രഷ്ടും പരം കൗതൂഹരം ഹി മേ
27 [ദൃമത്സേന]

യതഃ പ്രഭൃതി സാവിത്രി പിത്രാ ദത്തസ്തഷാ മമ

നാനയാഭ്യർഥനാ യുക്തം ഉക്തപൂർവ്വം സ്മരാമ്യ് അഹം
 28 തദ് ഏഷാ ലഭതാം കാമം യഥാഭിലഷിതം വധുഃ
 അപ്രമാദശ് ച കർതവ്യഃ പുത്രീ സത്യവതഃ പഥി
 29 [മാർക്]

ഉഭാഭ്യാം അഭ്യനുജ്ഞാതാ സാ ജഗാമ യശസിനി
 സഹ ഭർത്രാ ഹസന്തീവ ഹൃദയേന വിദൂയതാ
 30 സാ വനാനി വിചിത്രാണി രമണീയാനി സർവശഃ
 മയൂരരവ ഘൃഷ്ടാനി ദദർശ വിപുലേഷണാ
 31 നദീഃ പുണ്യവഹാശ് ചൈവ പുഷ്പിതാംശ് ച നഗോത്തമാൻ
 സത്യവാൻ ആഹ പശ്യേതി സാവിത്രീം മധുരാക്ഷരം
 32 നിരീക്ഷമാണാ ഭർതാരം സർവാവസ്ഥം അനിന്ദിതാ
 മൃതം ഏവ ഹി തം മേനേ കാലേ മുനിവചോ സ്മരൻ
 33 അനുവർതതി തു ഭർതാരം ജഗാമ മൃദു ഗാമിനീ
 ദ്വിധേവ ഹൃദയം കൃത്യാ തം ച കാലം അവേഷതി

അധ്യായം 281

1 [മാർക്]

തതഃ കാലേ ബഹുതിഥേ വൃതിക്രാന്തേ കദാ ചന
 പ്രാപ്തഃ സ കാലോ മർതവ്യം യത്ര സത്യവതാ നൃപ
 2 ഗണയന്ത്യാശ് ച സാവിത്ര്യാ ദിവസേ ദിവസേ ഗതേ
 തദ് വാക്യം നാരദേനോക്തം വർതതേ ഹൃദി നിത്യശഃ
 3 ചതുർഥേ ിഹനി മർതവ്യം ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ ഭാമിനി
 വ്രതം ത്രിരാത്രം ഉദിശ്യ ദിവാരാത്രം സ്ഥിതാഭവത്
 4 തം ശ്രുത്വാ നിയമം ദുഃഖം വധ്യാ ദുഃഖാനിതോ നൃപഃ
 ഉത്ഥായ വാക്യം സാവിത്രിം അബ്രവീത് പരിസാന്തയൻ
 5 അതിതീവ്രോ ിയം ആരംഭസ് ത്വയാരണ്ണോ നൃപാത്മജേ
 തിസ്മിന്നാം വസതീനാം ഹി സ്ഥാനം പരമദുഷ്കരം

6 [സാവിത്രി]

ന കാര്യസ് താത സന്താപഃ പാരിയിഷ്യാമ്യ് അഹം വ്രതം
 വ്യവസായക്രതം ഹീദം വ്യവസായശ് ച കാരണം
 7 [ദ്യുമത്സേന]

വ്രതം ഭിന്ധീതി വക്ത്രം ത്വാം നാസ്മി ശക്തഃ കഥം ചന
 പാരയസ്വേതി വചനം യുക്തം അസ്മദദിയോ വദേത്

8 [മാർക്]

ഏവം ഉക്ത്വാ ദ്യുമത്സേനോ വിരരാമ മഹാമനാഃ
 തിഷ്ണതീ ചാപി സാവിത്രി കാഷ്ടഭൂതേവ ലക്ഷ്യതേ
 9 ശ്ലോഭൂതേ ഭർതൃമരണേ സാവിത്ര്യാ ഭരതർഷഭ
 ദുഃഖാനിതായാസ് തിഷ്ണന്ത്യാഃ സാ രാത്രിർ വൃത്യവർതത
 10 അദ്യ തദ് ദിവസം ചേതി ഹൃത്വാ ദീപ്തം ഹൃതാശനം
 യഗമാത്രോദിതേ സൂര്യേ കൃത്വാ പൗർവാഹ്ണികാഃ ക്രിയാഃ
 11 തതഃ സർവാൻ ദിജാൻ വൃദ്ധാഞ് ശ്യാശ്രൂം ശ്യാശ്രൂം ഏവ ച
 അഭിവാദ്യാനുപൂർവ്യേണ പ്രാഞ്ചലിർ നിയതാ സ്ഥിതാ
 12 അവൈവധ്യാശിർ അസ് തേ ഇ സാവിത്ര്യാ അർഥം ഹിതാഃ ശൂഭാഃ
 ഉച്ചുസ് തപസിനഃ സർവേ തപോവനനിവാസിനഃ
 13 ഏവം അസ്ത് ഇതി സാവിത്രി ധ്യാനയോഗപരായണാ
 മനസാ താ ഗിരഃ സർവാഃ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് തപസിനാം
 14 തം കാലം ചമുഹൂർതം ച പ്രതീക്ഷന്തീ നൃപാത്മജാ
 യഥോക്തം നാരദ വചോ ചിന്തയന്തി സൂഹൃഃഖിതാ

15 തതസ് തു ശ്വശ്രു ശ്വശൂരാവ് ഊചതുസ് താം നൃപാത്മജാം
ഏകാന്തസ്ഥം ഇദം വാക്യം പ്രീത്യാ ഭരതസത്ത്മ
16 [ഷ്യഷ്ടൗ]

വ്രതോ യഥോപദിഷ്ടോ ിയം യഥാവത് പാരിതസ് ത്വയാ
ആഹാരകാലഃ സമ്പ്രാപ്തഃ ക്രിയതാം യദ് അനന്തരം
17 [സാവിത്രീ]

അസ്തം ഗതേ മയാദിത്യേ ഭോക്തവ്യം കൃതകാമയാ
ഏഷ മേ ഹൃദി സങ്കൽപഃ സമയശ് ച കൃതോ മയാ
18 [മാർക്]

ഏവം സംഭാഷമാണായാഃ സാവിത്ര്യാ ഭോജനം പ്രതി
സ്തന്വേ പരശ്ചം ആദായ സത്യവാൻ പ്രസ്ഥിതോ വനം
19 സാവിത്രീ ത്വ് ആഹ ഭർതാരം നൈകസ് ത്വം ഗതും അർഹസി
സഹ ത്വയാഗമിഷ്യാമി ന ഹി ത്വാം ഹാതും ഉത്സഹേ
20 [സത്യവാൻ]

വനം ന ഗതപൂർവം തേ ദുഃഖഃ പന്ഥാശ് ച ഭാമിനി
വ്രതോപവാസക്ഷമാ ച കഥം പദ്ഭ്യാം ഗമിഷ്യസി
21 [സാവിത്രീ]

ഉപവാസാൻ ന മേ ശ്ലാനിർ നാസ്തി ചാപി പരിശ്രമഃ
ഗമനേ ച കൃതോത്സാഹാം പ്രതിഷേദ്ധും ന മാർഹസി
22 [സത്യവാൻ]

യദി തേ ഗമനോത്സാഹഃ കരിഷ്യാമി തവ പ്രിയം
മമ ത്വ് ആമന്ത്രയ ഗുരൂൻ ന മാം ദോഷഃ സ്യശേദ് അയം
23 [മാർക്]

സാടഭിത്യാബ്രവീച് ചര്യശ്രൂം ശ്വശൂരം ച മഹാവ്രതാ
അയം ഗച്ഛതി മേ ഭർതാ ഫലാഹാരോ മഹാവനം
24 ഇച്ഛേയം അഭ്യന്തജ്ഞാതും ആര്യയാ ശ്വശൂരേണ ച

അനേന സഹ നിർഗതും ന ഹി മേ വിരഹഃ ക്ഷമഃ
25 ഗുർവ് അഗ്നിഹോത്രാർഥ കൃതേ പ്രസ്ഥിതശ് ച സുതസ് തവ
ന നിവാര്യോ നിവാര്യഃ സ്യാദ് അന്യഥാ പ്രസ്ഥിതോ വനം

26 സംവത്സരഃ കിം ചിദ് ഊനോ ന നിഷ്ഠാന്താഹം ആശ്രമാത്
വനം കസ്മിതം ദ്രഷ്ടും പരം കൗതൂഹരം ഹി മേ
27 [ദൃമത്സേന]

യതഃ പ്രഭൃതി സാവിത്രീ പിത്രാ ദത്തസ്തഷാ മമ

നാനയാഭ്യർഥനാ യുക്തം ഉക്തപൂർവ്വം സ്മരാമ്യ് അഹം
 28 തദ് ഏഷാ ലഭതാം കാമം യഥാഭിലഷിതം വധുഃ
 അപ്രമാദശ് ച കർതവ്യഃ പുത്രീ സത്യവതഃ പഥി
 29 [മാർക്]

ഉഭാഭ്യാം അഭ്യനുജ്ഞാതാ സാ ജഗാമ യശസിനി
 സഹ ഭർത്രാ ഹസന്തീവ ഹൃദയേന വിദൂയതാ
 30 സാ വനാനി വിചിത്രാണി രമണീയാനി സർവശഃ
 മയൂരരവ ഘൃഷ്ടാനി ദദർശ വിപുലേഷണാ

31 നദീഃ പുണ്യവഹാശ് ചൈവ പുഷ്പിതാംശ് ച നഗോത്തമാൻ
 സത്യവാൻ ആഹ പശ്യേതി സാവിത്രീം മധുരാക്ഷരം
 32 നിരീക്ഷമാണാ ഭർതാരം സർവാവസ്ഥം അനിന്ദിതാ
 മൃതം ഏവ ഹി തം മേനേ കാലേ മുനിവചോ സ്മരൻ

33 അനുവർതതി തു ഭർതാരം ജഗാമ മൃദു ഗാമിനീ
 ദ്വിധേവ ഹൃദയം കൃത്യാ തം ച കാലം അവേഷതി

അധ്യായം 282

1 [മാർക്]

ഏതസ്മിൻ ഏവ കാലേ തു ദൃമത്സേനോ മഹാവനേ
 ലബ്ധചക്ഷുഃ പ്രസന്നാത്മാ ഭൃഷ്ട്യാ സർവം ദദർശ ഹ
 2 സ സർവാൻ ആശ്രമാൻ ഗത്യാ ശൈബ്യയാ സഹ ഭാര്യയാ
 പുത്ര ഹേതോഃ പരാം ആർതിം ജഗാമ മനജർഷഭ
 3 താവ് ആശ്രമാൻ നദീശ് ചൈവ വനാനി ച സരാംസി ച
 താംസ് താൻ ദേശാൻ വിചിന്വന്തു ദമ്പതി പരിജഗമുഃ
 4 ശ്രുത്യാ ശബ്ദം തു യത് കിം ചിദ് ഉന്മൂഘൗ സുത ശങ്കയാ
 സാവിത്രി സഹിതോ ിദ്യേതി സത്യവാൻ ഇത്യ് അധാവതാം
 5 ഭിന്നൈശ് ച പരശ്ചൈഃ പാദൈഃ സവ്രണൈഃ ശോണിതുക്ഷിതൈഃ
 കശകണ്ടകവിദ്ധാംഗാവ് ഉന്മത്താവ് ഇവ ധാവതഃ
 6 തതോ ിദ്വീസ്യത്യ തൈർ വിപ്രൈഃ സർവൈർ ആശ്രമവാസിഭിഃ
 പരിവാര്യ സമാശ്വാസ്യ സമാനീതൗ സ്വം ആശ്രമം
 7 തത്ര ഭാര്യാ സഹായഃ സ വൃതോ വൃദ്ധൈർ തപോധനൈഃ
 ആശ്വാസിയതോ വിചിത്രാർമൈഃ പൂർവരാജ്ഞാം കഥാശ്രവയൈഃ
 8 തതസ് തൗ പുനർ ആശ്വസ്തു വൃദ്ധൗ പുത്ര ദിദക്ഷയാ
 ബാല്യേ വൃത്താനി പുത്രസ്യ സ്മരന്തൗ ഭൃശദഃഖിതൗ
 9 പുനർ ഉക്ത്വാ ച കരുണാം വാചം തൗ ശോകകർശിതൗ
 ഹാ പുത്ര ഹാ സാധി വധൂഃ ക്യാസി ക്യാസീത്യ് അരോദതാം
 10 [സുവർചസ്]

യഥാസ്യ ഭാര്യാ സാവിത്രി തപസാ ച ദമേന ച
 ആചാരേണ ച സംയുക്താ തഥാ ജീവതി സത്യവാൻ

11 [ഗൗതമ]

വേദാഃ സാംഗാ മയാധീതാസ് തപോ മേ സഞ്ചിതം മഹത്
 കൗമാരം ബ്രഹ്മചര്യം മേ ഗുരവോ ിഗ്നിശ് ച തോഷിതാഃ
 12 സമാഹിതേന ചിർണാനി സർവാണ്യ് ഏവ വ്രതാനി മേ
 വായുഭക്ഷോപവാസശ് ച കശലാനി ച യാനി മേ
 13 അനേന തപസാ വേദ്മി സർവം പരിചികീർഷിതം
 സത്യം ഏതൻ നിബോധ ത്വം ധ്രിയതേ സത്യവാൻ ഇതി
 14 [ഷിസ്യ]

ഉപാധ്യായസ്യ മേ വക്ത്രാദ് യഥാ വാക്യം വിനിഃസൃതം
 നൈതജ് ജാതു ഭവേൻ മിഥ്യാ തഥാ ജീവതി സത്യവാൻ

15 [ർസയഹ്]

യഥാസ്യ ഭാര്യ സാവിത്രി സർവൈർ ഏവ സുലക്ഷണൈഃ
അവൈധവ്യ കരൈർ യുക്താ തഥാ ജീവതി സത്യവാൻ

16 [ഭാരദ്വാജ]

യഥാസ്യ ഭാര്യ സാവിത്രി തപസാ ച ദമേന ച
ആചാരേണ ച സംയുക്താ തഥാ ജീവതി സത്യവാൻ

17 [ദാൽഭ്യ]

യഥാദൃഷ്ടിഃ പ്രവൃത്താ തേ സാവിത്ര്യാഗ് ച യഥാ വ്രതം
ഗതാഹാരം അക്രത്യാ ച തഥാ ജീവതി സത്യവാൻ

18 [മാണ്ഡവ്യ]

യഥാ വദന്തി ശാന്തായാം ദിശി വൈ മൃഗപക്ഷിണഃ
പാർഥിവി ച പ്രവൃത്തിസ് തേ തഥാ ജീവതി സത്യവാൻ

19 [ധൗമ്യ]

സർവൈർ ഗുണൈർ ഉപേതസ് തേ യഥാ പുത്രോ ജനപ്രിയഃ
ദീർഘായുർ ലക്ഷണോപേതസ് തഥാ ജീവതി സത്യവാൻ

20 [മാർക്]

ഏവം ആശ്വാസിതസ് തൈസ് തു സത്യവാഗ്ഭിസ് തപസിഭിഃ
താംസ് താൻ വിഗണയന് അർഥാൻ അവസ്ഥിത ഇവാഭവത്

21 തതോ മുഹൂർതാത് സാവിത്രി ഭർത്രാ സത്യവതാ സഹ
ആജഗാമാശ്രമം രാത്രൗ പ്രഹൃഷ്ടാ പ്രവിവേശ ഹ

22 [ബ്രാഹ്മണാഹ്]

പുത്രേണ സംഗതം ത്യാദ്യ ചക്ഷുർ മന്തം നിരീക്ഷ്യ ച
സർവേ വയം വൈ പൃച്ഛാമോ വൃദ്ധിം തേ പൃഥിവിപതേ

23 സമാഗമേന പുത്രസ്യ സാവിത്ര്യാ ദർശനേന ച
ചക്ഷുഷോ ചാത്മനോ ലാഭാത് ത്രിഭിർ ദിഷ്ട്യാ വിവർധസേ

24 സർവൈർ അസ്താഭിർ ഉക്തം യത് തഥാ തൻ നാത്ര സംശയഃ
ഭൂയോ ഭൂയോ ച വൃത്ഥിസ് തേ ക്ഷിപ്രം ഏവ ഭവിഷ്യതി

25 [മാർക്]

തതോ ിണിം തത്ര സഞ്ജാല്യ ദ്വിജാസ് തേ സർവ ഏവ ഹി
ഉപാസാം ചക്രിരേ പാർഥ ദ്യുമത്സേനം മഹീപതിം

26 ശൈബ്യാ ച സത്യവാംഗ് ചൈവ സാവിത്രി ചൈകതഃ സ്ഥിതാഃ
സർവൈസ് തൈർ അഭ്യനുജ്ഞാതാ വിശോകാഃ സമുപാവിശൻ

27 തതോ രാജ്ഞാ സഹാസീനാഃ സർവേ തേ വനവാസിനഃ

ജാതകൗതൂഹലഃ പാർഥ പപ്രച്ഛർ നൃപതേഃ സുതം
 28 പ്രാഗ് ഏവ നാഗതം കസ്താത് സഭാര്യേണ ത്വയാ വിഭോ
 വിരാത്രോ ചാഗതം കസ്താത് കോ fനുബന്ധശ് ച തേ fഭവത്
 29 സന്താപിതഃ പിതാ മാതാ വയം ചൈവ നൃപാത്മജ
 നാകസ്താദ് ഇതി ജാനീമസ് തത് സർവം വജ്രം അർഹസി
 30 [സത്യവാൻ]

പിത്രാഹം അഭ്യന്തജ്ഞാതഃ സാവിത്രി സഹിതോ ഗതഃ
 അഥ മേ fഭൂച് ഛിരോദുഃഖം വനേ കാഷ്ഠാനി ഭിന്ദതഃ
 31 സുപ്തശ് ചാഹം വേദനയാ ചിരം ഇത്യ് ഉപലക്ഷയേ
 താവത് കാലം ച ന മയാ സുപ്ത പൂർവം കദാ ചന
 32 സർവേഷാം ഏവ ഭവതാം സന്താപോ മാ ഭവേദ് ഇതി
 അതോ വിരാത്രാഗമനം നാന്യദ് അസ്തീഹ കാരണം
 33 [ഗൗതമ]

അകസ്താച് ചക്ഷുർ അഃ പ്രാപ്തീർ ദൃമത്സേനസ്യ തേ പിതുഃ
 നാസ്യ ത്വം കാരണം വേത്ഥ സാവിത്രി വജ്രം അർഹതി
 34 ശ്രോതും ഇച്ഛാമി സാവിത്രി ത്വം ഹി വേത്ഥ പരാവരം
 ത്വാം ഹി ജാനാമി സാവിത്രി സാവിത്രിം ഇവ തേജസാ
 35 ത്വം അത്ര ഹേതും ജാനീഷേ തസ്താത് സത്യം നിരുച്യതാം
 രഹസ്യം യദി തേ നാസ്തി കിം ചിദ് അത്ര വദസ്വ നഃ
 36 [സാവിത്രി]

ഏവം ഏതദ് യഥാ വേത്ഥ സങ്കൽപോ നാന്യഥാ ഹി വഃ
 ന ച കിം ചിദ് രഹസ്യം മേ ശ്രൂയതാം തഥ്യം അത്ര യത്
 37 മൃത്യുർ മേ ഭർതൂർ ആഖ്യാതോ നാരദേന മഹാത്മനാ
 സ ചാദ്യ ദിവസഃ പ്രാപ്തസ് തതോ നൈനം ജഹാമ്യ് അഹം
 38 സുപ്തം ചൈനം യമഃ സാക്ഷാദ് ഉപാഗച്ഛത് സകിങ്കരഃ
 സ ഏനം അനയദ് ബദ്ധ്യാ ദിശം പിതൃനീഷേവിതാം
 39 അസ്തൗഷം തം അഹം ദേവം സത്യേന വചസാ വിഭ്രം
 പഞ്ച വൈ തേന മേ ദത്താ വരാഃ ശൃണാത താൻ മമ
 40 ചക്ഷുർ ഞൗ ച സ്വരാജ്യം ച ദ്വൗ വരൗ ശ്യാശൂരസ്യ മേ
 ലബ്ധം പിതുഃ പുത്രശതം പുത്രാണാം ആത്മനഃ ശതം
 41 ചതുർവർഷ ശതായുർ മേ ഭർതാ ലബ്ധശ് ച സത്യവാൻ
 ഭർതൂർ ഹി ജീവിതാർഥം തു മയാ ചീർണം സ്ഥിരം വ്രതം
 42 ഏതത് സത്യം മയാഖ്യാതം കാരണം വിസ്തരേണ വഃ

യഥാവൃത്തം സുഖോദർകം ഇദം ദുഃഖം മഹൻ മമ

43 [ർസയഹ്]

നിമജ്ജമാനം വ്യസനൈർ അഭിദ്രുതം; കലം നരേന്ദ്രസ്യ തഥോ മയേ ഹ്രദേ
ത്വയാ സുശീലേ ധൃതധർമപുണ്യയാ; സമൃദ്ധ്യതം സാധി പുനഃ കലീനയാ

44 [മാർക്]

തഥാ പ്രശസ്യ ഹ്യ് അഭിപൂജ്യ ചൈവ തേ; വരസ്ത്രിയം താം ഋഷയഃ സമാഗതാഃ
നരേന്ദ്രം ആമന്ത്ര്യ സപത്രം അഞ്ജസാ; ശിവേന ജഗൂർ മുദിതാഃ സ്വം ആലയം

1 [മാർക്]

തസ്യാം രാത്ര്യാം വ്യതീതായാം ഉദിതേ സൂര്യമണ്ഡലേ

അധ്യായം 283

1 കൃതപൂർവാഹ്ണികാഃ സർവേ സമേയുസ് തേ തപോധനാഃ
2 തദ് ഏവ സർവം സാവിത്ര്യാ മഹാഭാഗ്യം മഹർഷയഃ
3 ദ്യുമത്സേനായ നാതുപ്യൻ കഥയന്തഃ പുനഃ പുനഃ
4 3 തതഃ പ്രകൃതയഃ സർവാഃ ശാലേഭ്യോ ഭിദ്യാഗതാ നൃപ
ആചഖ്യൂർ നിഹതം ചൈവ സ്വേനാമാത്യേന തം നൃപം
4 തം മന്ത്രിണാ ഹതം ശ്രുത്വാ സസഹായം സബാസ്യവം
ന്യവേദയൻ യഥാതത്ത്വം വിദ്രുതം ച ദ്വിഷദ് ബലം
5 ഐകമത്യം ച സർവസ്യ ജനസ്യാഥ നൃപം പ്രതി
സചക്ഷൂർ വാപ്യ് അചക്ഷൂർ വാ സ നോ രാജാ ഭവത് ഇതി
6 അനേന നിശ്ചയേനേഹ വയം പ്രസമാപിതാ നൃപ
പ്രാപ്താനീമാനി യാനാനി ചതുരംഗം ച തേ ബലം
7 പ്രയാഹി രാജൻ ഭദ്രം തേ ഘൃഷ്ടുസ് തേ നഗരേ ജയഃ
അധ്യാസ്ത്വ ചിരരാത്രായ പിതൃചൈതാമഹം പദം
8 ചക്ഷൂർ മന്തം ച തം ദൃഷ്ട്വാ രാജാനം വപുഷാനിതം
മൂർധഭിഃ പതിതാഃ സർവേ വിസ്മയോത്ഫുല്ലലോചനാഃ
9 തതോ ഭിദ്വിവാദ്യ താൻ വൃദ്ധാൻ ദ്വിജാൻ ആശ്രമവാസിനഃ
തൈസ് ചാഭിപുജിതഃ സർവൈഃ പ്രയയൗ നഗരം പ്രതി
10 ശൈബ്യാ ച സഹ സാവിത്ര്യാ സ്വാസ്തീർണേന സുവർചസാ
നരയുക്തേന യാനേന പ്രയയൗ സേനയാ വൃതാ
11 തതോ ഭിദ്വിഷിഷിച്ഛഃ പ്രീത്യാ ദ്യുമത്സേനം പുരോഹിതാഃ
പുത്രം ചാസ്യ മഹാത്മാനം യൗവരാജ്യേ ഭിദ്യേഷചയൻ
12 തതഃ കാലേന മഹതാ സാവിത്ര്യാഃ കീർതിവർധനം
തദ് വൈ പുത്രശതം ജജ്ഞേ ശുരാണാം അനിവർതിനാം
13 ഭ്രാതൃണാം സോദരാണാം ച തഥൈവാസ്യാഭവച്ഛതം
മദ്രാധിപസ്യാശ്വപതേർ മാലവ്യാം സുമഹാബലം
14 ഏവം ആത്മാ പിതാ മാതാ ശ്വശ്രുഃ ശ്വശൂര ഏവ ച
ഭർതൃഃ കലം ച സാവിത്ര്യാ സർവം കൃച്ഛാത് സമുദ്ധൃതം
15 തഥൈവൈഷാപി കല്യാണീ ദ്രൗപദീ ശീലസംമതാ
താരയിഷ്യതി വഃ സർവാൻ സാവിത്രിവ കലാംഗനാ
16 [വൈ]
ഏവം സ പാണ്ഡവസ് തേന അനുനീതോ മഹാത്മാനാ

വിശോകോ വിജയരോ രാജൻ കാമ്യകേ ന്യവസത് തദാ

അധ്യായം 284

1 [ജനം]

യത് തത് തദാ മഹാബ്രഹ്മം ലോമശോ വാക്യം അബ്രവീത്
 ഇരൂസ്യ വചനാദ് ഏത്യ പാണ്ഡുപുത്രം യുധിഷ്ഠിരം
 2 യച് ചാപി തേ ഭയം തീവ്രം ന ച കീർത്തയസേ ക്വ ചിത്
 തച് ചാപ്യ് അപഹരിഷ്യാമി സവ്യസാചാവ് ഇഹാഗതേ
 3 കിം ന തദ് വിദിഷാം ശ്രേഷ്ഠ കർണം പ്രതി മഹദ് ഭയം
 ആസീൻ ന ച സ ധർമാത്മാ കഥയാം ആസ കസ്യ ചിത്

4 [വൈ]

അഹം തേ രാജശാർദൂല കഥയാമി കഥാം ഇമാം
 പൃച്ഛതേ ഭരതശ്രേഷ്ഠ ശുശ്രൂഷസ്വ ഗിരം മമ
 5 ദ്വാദശേ സമതിക്രാന്തേ വർഷേ പ്രാപ്തേ ത്രയോദശേ
 പാണ്ഡുനാം ഹിതക്രാച് ഛക്രഃ കർണം ഭിക്ഷിതും ഉദ്യതഃ
 6 അഭിപ്രായം അഥോ ജ്ഞാത്യാ മഹേരൂസ്യ വിഭാവസുഃ
 കണ്ഡലാർഥേ മഹാരാജ സൂര്യഃ കർണം ഉപാഗമത്
 7 മഹാർഹേ ശയനേ വീരം സ്വർധ്യാന്തരണ സംവൃതേ
 ശയാനം അഭിവിശ്വസ്തം ബ്രഹ്മണ്യം സത്യവാദിനം
 8 സ്വപ്നാനേ നിശി രാജേന്ദ്ര ദർശയാം ആസ രശ്മിവാൻ
 കൃപയാ പരയാവിഷ്ടഃ പുത്രസ്നേഹാച് ച ഭാരത
 9 ബ്രാഹ്മണോ വേദവിദ് ഭൂത്യാ സൂര്യോ യോഗാദ് ധി രൂപവാൻ
 ഹിതാർഥം അബ്രവീത് കർണം സാന്തപൂർവ്വം ഇദം വചഃ
 10 കർണ മദ്വചനം താത ശൃണു സത്യഭൂതാം വര
 ബ്രൂവതോ ിദ്യ മഹാബാഹോ സൗഹൃദാത് പരമം ഹിതം
 11 ഉപായാസ്യതി ശക്രസ് ത്യാം പാണ്ഡവാനാം ഹിതേന്ദ്രയാ
 ബ്രാഹ്മണ ഛദ്മനാ കർണ കണ്ഡലാപജിഹീർഷയാ
 12 വിദിതം തേന ശീലം തേ സർവസ്യ ജഗതസ് തഥാ
 യഥാ ത്യാം ഭിക്ഷിതഃ സദ്ഭിർ ദദാസ്യ് ഏവ ന യാചസേ
 13 ത്യാം ഹി താത ദദാസ്യ് ഏവ ബ്രാഹ്മണേഭ്യഃ പ്രയാചിതഃ
 വിത്തം യച് ചാന്യദ് അപ്യ് ആഹൂർ ന പ്രത്യാഖ്യാസി കർഹി ചിത്
 14 തം ത്യാം ഏവംവിധം ജ്ഞാത്യാ സ്വയം വൈ പാകശാസനഃ
 ആഗന്താ കണ്ഡലാർഥായ കവചം ചൈവ ഭിക്ഷിതും
 15 തസ്മൈ പ്രയാചമാനായ ന ദേയേ കണ്ഡലേ ത്യാം
 അനന്തേയഃ പരം ശക്ത്യാ ശ്രേയ ഏതദ് ധി തേ പരം

16 കണ്ഡലാർഥേ ബ്രുവംസ് താത കാരണൈർ ബഹുഭിസ് ത്വയാ
 അന്യൈർ ബഹുവിധൈർ വിന്തൈഃ സ നിവാര്യഃ പുനഃ പുനഃ
 17 രന്തൈഃ സ്ത്രീഭിസ് തഥാ ഭോഗൈർ ധനൈർ ബഹുവിധൈർ അപി
 നിദർശനൈശ് ച ബഹുഭിഃ കണ്ഡലേഷ്ടഃ പുരന്ദരഃ
 18 യദി ദാസ്യസി കർണ ത്വം സഹജേ കണ്ഡലേ ശുഭേ
 ആയുർ അഃ പ്രക്ഷയം ഗത്വാ മൃത്യോർ വശം ഉപേഷ്യസി
 19 കവചേന ച സംയുക്തഃ കണ്ഡലാഭ്യാം ച മാനദ
 അവധ്യസ് ത്വം രണേ ിരീണാം ഇതി വിദ്ധി വചോ മമ
 20 അമൃതാദ് ഉത്ഥിതം ഹ്യ ഏതദ് ഉഭയം രത്നസംഭവം
 തസ്മാദ് രക്ഷ്യം ത്വയാ കർണ ജീവിതം ചേത് പ്രിയം തവ
 21 [കർണ]

കോ മാം ഏവം ഭവാൻ പ്രാഹ ദർശയൻ സൗഹൃദം പരം
 കാമയാ ഭഗവൻ ബ്രൂഹി ഹോ ഭവാൻ ദ്വിജ വേഷധൃക്
 22 [ബ്രാ]

അഹം താത സഹസ്രാംശുഃ സൗഹൃദാത് ത്വാം നിദർശയേ
 കൗരവൈരത് വചോ മേ ത്വം ഏതച് ശ്രേയോ പരം ഹി തേ
 23 [കർണ]

ശ്രേയ ഏവ മമാത്യന്തം യസ്യ മേ ഗോപതിഃ പ്രഭഃ
 പ്രവക്താദ്യ ഹിതാന്വേഷി ശൃണു ചേദം വചോ മമ
 24 പ്രസാദയേ ത്വാം വരദം പ്രണയാച് ച ബ്രുവീമ്യ് അഹം
 ന നിവാര്യോ വ്രതാദ് അസ്മാദ് അഹം യദ്യ് അസ്മി തേ പ്രിയഃ
 25 വ്രതം വൈ മമ ലോകോ ിയം വേത്തി കൃത്യോ വിഭാവസോ
 യഥാഹം ദ്വിജമുഖ്യേഭ്യോ ദദ്യാം പ്രാണാൻ അപി ധ്രുവം
 26 യദ്യ് ആഗച്ഛതി ശക്രോ മാം ബ്രാഹ്മണ ഛദ്മനാവൃതഃ
 ഹിതാർഥം പാണ്ഡുപുത്രാണാം ഖേചരോത്തമ ഭിക്ഷിതും
 27 ദാസ്യാമി വിബുധശ്രേഷ്ഠ കണ്ഡലേ വർമ്മ ചോത്തമം
 ന മേ കീർതിഃ പ്രണശ്യേത ത്രിഷു ലോകേഷു വിശ്രുതാ
 28 മദ്വിധസ്യായശസ്യം ഹി ന യുക്തം പ്രാണരക്ഷണം
 യുക്തംഹി യശസാ യുക്തം മരണം ലോകസംമതം
 29 സോ ിഹം ഇന്ദ്രായ ദാസ്യാമി കണ്ഡലേ സഹ വർമ്മണാ
 യദി മാം ബലവൃത്രഘ്നോ ഭിക്ഷാർഥം ഉപയാസ്യതി
 30 ഹിതാർഥം പാണ്ഡുപുത്രാണാം കണ്ഡലേ മേ പ്രയാചിതും
 തൻ മേ കീർതികരം ലോകേ തസ്യാകീർതിർ ഭവിഷ്യതി

31 വൃണോമി കീർത്തിം ലോകേ ഹി ജീവിതേനാപി ഭാനമൻ
 കീർത്തിമാൻ അശ്നതേ സ്വർഗം ഹീനകീർത്തിസ് തു നശ്യതി
 32 കീർത്തിർ ഹി പുരുഷം ലോകേ സഞ്ജീവയതി മാതുവത്
 അകീർത്തിർ ജീവിതം ഹന്തി ജീവതോ ിപി ശരീരിണഃ
 33 അയം പുരാണഃ ശ്ലോകോ ഹി സ്വയം ഗീതോ വിഭാവസോ
 ധാത്രോ ലോകേശ്വര യഥാ കീർത്തിർ ആയുർ നരസ്യ വൈ
 34 പുരുഷസ്യ പരേ ലോകേ കീർത്തിർ ഏവ പരായണം
 ഇഹ ലോകേ വിശുദ്ധാ ച കീർത്തിർ ആയുർ വിവർധന്തി
 35 സോ ിഹം ശരീരജേ ദത്ത്യാ കീർത്തിം പ്രാപ്ത്യാമി ശാശ്വതിം
 ദത്ത്യാ ച വിധിവദ് ദാനം ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ യഥാവിധി
 36 ഇത്യാ ശരീരം സംഗ്രാമേ കൃത്യാ കർമ്മ സുദുഷ്കരം
 വിജിത്യ വാ പരാൻ ആജു യശോ പ്രാപ്ത്യാമി കേവലം
 37 ഭീതാനാം അഭയം ദത്ത്യാ സംഗ്രാമേ ജീവിതാർഥിനാം
 വൃദ്ധാൻ ബാലാൻ ദ്വിജാതിംഗ് ച മോക്ഷയിത്യാ മഹാഭയാത്
 38 പ്രാപ്ത്യാമി പരമം ലോകേ യശഃ സ്വർഭാന സുദന
 ജീവിതേനാപി മേ രക്ഷ്യാ കീർത്തിസ് തദ് വിദ്ധി മേ വ്രതം
 39 സോ ിഹം ദത്ത്യാ മഘവതേ ഭിക്ഷാം ഏതാം അനുത്തമാം
 ബ്രാഹ്മണ ഹരദ്മിനേ ദേവലോകേ ഗന്താ പരാം ഗതിം

അധ്യായം 285

1 [സൂര്യ]

മാഹിതം കർണ കാർഷീസ് ത്വം ആത്മനഃ സുഹൃദാം തഥാ
പുത്രാണാം അഥ ഭാര്യാണാം അഥോ മാതൂർ അഥോ പിതൂഃ
2 ശരീരസ്യാവീരോധേന പ്രാണിനാം പ്രാണഭൃദ് വര
ഇഷ്യതേ യശസഃ പ്രാപ്തഃ കീർത്തിശ് ച ത്രിദിവേ സ്ഥിരാ
3 യസ് ത്വം പ്രാണവീരോധേന കീർതിം ഇച്ഛസി ശാശ്വതീം
സാ തേ പ്രാണാൻ സമാദായ ഗമിഷ്യതി ന സംശയഃ
4 ജീവതാം കരുതേ കാര്യം പിതാ മാതാ സുതാസ് തഥാ
യേ ചാന്യേ ബാസവഃ കേ ചിൽ ലോകേ ിസ്തീൻ പുരുഷർഷഭ
രാജാനശ് ച നരവ്യാഹ്ലേ പൗരുഷേണ നിബോധ തത്
5 കീർതിശ് ച ജീവതഃ സാധി പുരുഷസ്യ മഹാദ്യുതേ
മൃതസ്യ കീർത്യാ കിം കാര്യം ഭസ്മീഭൃതസ്യ ദേഹിനഃ
മൃതഃ കീർതിം ന ജാനാതി ജീവൻ കീർതിം സമശ്ലതേ
6 മൃതസ്യ കീർതിർ മർത്യസ്യ യഥാ മാലാ ഗതായൂർ അഃ
അഹം ഇ ത്യാം ബ്രവീമ്യ് ഏതദ് ഭക്തോ ിസീതി ഹിതേപ്തയാ
7 ഭക്തിമന്തോ ഹി മേ രക്ഷയാ ഇത്യ് ഏതേനാപി ഹേതുനാ
ഭക്തോ ിയം പരയാ ഭക്ത്യാ മാം ഇത്യ് ഏവ മഹാജജ
മമാപി ഭക്തിർ ഉത്പന്നാ സ ത്വം കരു വചോ മമ
8 അസ്തി ചാത്ര പരം കിം ചിദ് അധ്യാത്മം ദേവനിർമിതം
അതശ് ച ത്യാം ബ്രവീമ്യ് ഏതത് ക്രിയതാം അവിശങ്കയാ
9 ദേവ ഗുഹ്യം ത്വയാ ജ്ഞാതും ന ശക്യാം പുരുഷർഷഭ
തസ്മാൻ നാവ്യാമി തേ ഗുഹ്യം കാലേ വേത്സ്യതി തദ് ഭവാൻ
10 പുനർ ഉക്തം ച വക്ഷ്യാമി ത്വം രാധേയ നിബോധ തത്
മാസ്മൈ തേ കണ്ഡലേ ദദ്യാ ഭിക്ഷവേ വജ്രപാണയേ
11 ശോഭസേ കണ്ഡലാഭ്യാം ഹി രുചിരാഭ്യാം മഹാദ്യുതേ
വിശാഖയോർ മധ്യഗതഃ ശശീവ വിമലോ ദിവി
12 കീർതിശ് ച ജീവതഃ സാധി പുരുഷസ്യേതി വിദ്ധി തത്
പ്രത്യാഖ്യേയസ് ത്വയാ താത കണ്ഡലാർഥേ പുരന്ദരഃ
13 ശക്യാ ബഹുവിധൈർ വാക്യൈഃ കണ്ഡലേപ്താ ത്വയാനഘ
വിഹതും ദേവരാജസ്യ ഹേതുയുക്തൈഃ പുനഃ പുനഃ
14 ഉപപത്തുപപന്നാർഥൈർ മാധുര്യകൃതഭൃഷണൈഃ
പുരന്ദരസ്യ കർണ ത്വം ബുദ്ധിം ഏതാം അപാനദ

15 ത്വ ഹി നിത്യം നരവ്യാഘ്ര സ്പർധസേ സവ്യസാചിനാ
 സവ്യസാചീ ത്വയാ ചൈവ യുധി ശൂരഃ സമേഷ്യതി
 16 ന തു ത്വാം അർജ്ജുനഃ ശക്തഃ കണ്ഡലാഭ്യാം സമന്വിതം
 വിജേതും യുധി യദ്യ അസ്യ സ്വയം ഇന്ദ്രഃ ശരോ ഭവേത്
 17 തസ്മാൻ ന ദേവേ ശക്ത്രായ ത്വയൈതേ കണ്ഡലേ ശുഭേ
 സംഗ്രാമേ യദി നിർജേതും കർണ കായസേ *f*ർജ്ജുനം

അധ്യായം 286

1 [കർണ്ണ]

ഭഗവന്തം അഹം ഭക്തോ യഥാ മാം വേതഥ ഗോപതേ
തഥാ പരമതിഥാംശോ നാനൃപം ദേവം കഥം ചന

2 ന മേ ദാരാ ന മേ പുത്രാ ന ചാത്ഥാ സുഹൃദോ ന ച
തഥേഷ്ടാ വൈ സദാ ഭക്ത്യാ യഥാ ത്വം ഗോപതേ മമ

3 ഇഷ്ടാനാം ച മഹാത്മാനോ ഭക്താനാം ച ന സംശയഃ
കർവന്തി ഭക്തിം ഇഷ്ടാം ച ജാനീഷ്യേ ത്വം ച ഭാസ്കര

4 ഇഷ്ടോ ഭക്തിശ്ച് ച മേ കർണോ ന ചാനൃദ് ദൈവതം ദിവി
ജാനീത ഇതി വൈ കൃത്യാ ഭഗവാൻ ആഹ മദ് ധിതം

5 ഭൂയോ ച ശിരസാ യാചേ പ്രസാദ്യ ച പുനഃ പുനഃ
ഇതി ബ്രവീമി തിഥാംശോ ത്വം തു മേ ക്ഷത്തും അർഹസി

6 ബിഭ്രേമി ന തഥാ മൃത്യോർ യഥാ ബിഭ്രേദ് ിന്ദ്രതാദ് അഹം
വിശേഷേണ ദ്വിജാതീനാം സർവേഷാം സർവദാ സതാം

പ്രദാനേ ജീവിതസ്യാപി ന മേ ിന്ദ്രാസ്തി വിചാരണാ
7 യച് ച മാം ആത്മ ദേവ ത്വം പാണ്ഡവം ഫൽഗുണം പ്രതി

വ്യേതു സന്താപജം ദുഃഖം തവ ഭാസ്കരമാനസം
അർജ്ജുനം പ്രതി മാം ചൈവ വിജേഷ്യാമി രണേ ിർജ്ജുനം

8 തവാപി വിദിതം ദേവ മമാപ്യ് അസ്തുബലം മഹത്
ജാമദഗ്ന്യാദ് ഉപാത്തം യത് തഥാ ദ്രോണാൻ മഹാത്മനഃ

9 ഇദം ത്വം അനുജാനീഹി സുരശ്രേഷ്ഠ വ്രതം മമ
ഭിക്ഷതേ വജ്രിണേ ദദ്യാം അപി ജീവിതം ആത്മനഃ

10 [സൂര്യ]

യദി താത ദദാസ്യ് ഏതേ വജ്രിണേ കണ്ഡലേ ശ്രഭേ
ത്വം അപ്യ് ഏനം അഥോ ബ്രൂയാ വിജയാർഥം മഹാബല

11 നിയമേന പ്രദദ്യാസ് ത്വം കണ്ഡലേ വൈ ശതകൃതോഃ
അവധ്യോ ഹ്യ് അസി ഭൂതാനാം കണ്ഡലാഭ്യാം സമന്വൃതഃ

12 അർജ്ജുനേന വിനാശം ഹി തവ ദാനവ സുദനഃ
പ്രാർഥയാനോ രണേ വത്സ കണ്ഡലേ തേ ജീഹീർഷ്വതി

13 സ ത്വം അപ്യ് ഏനം ആരാധ്യ സുന്ദതാഭിഃ പുനഃ പുനഃ
അഭ്യർഥയേഥാ ദേവേശം അമോഘാർഥം പുരന്ദരം

14 അമോഘാം ദേഹി മേ ശക്തിം അമിത്രവിനിബർഹിണീം
ദാസ്യാമി തേ സഹസ്രാക്ഷ കണ്ഡലേ വർമ ചോത്തമം

15 ഇത്യ് ഏവം നിയമേന ത്വം ദദ്യാ: ശക്ത്രായ കണ്ഡലേ
 തയാ ത്വം കർണ സംഗ്രാമേ ഹനിഷ്യസി രണേ രിപുൻ
 16 നാഹത്യാ ഹി മഹാബാഹോ ശത്രുൻ ഏതി കരം പുന:
 സാ ശക്തിർ ദേവരാജസ്യ ശതശോ ിഥ സഹസ്രശ:
 17 [വൈ]

ഏവം ഉക്ത്യാ സഹസ്രാംശു: സഹസാന്തരധീയത
 തത: സൂര്യായ ജപ്യാന്തേ കർണ: സ്വപ്നം ന്യവേദയത്
 18 യഥാദൃഷ്ടം യഥാതത്ത്വം യഥോക്തം ഉദയോർ നിശി
 തത് സർവം ആനപൂർവ്വേണ ശശംസാസൈസ്തു വൃഷസ് തദാ
 19 തച് ഹൃത്യാ ഭഗവാൻ ദേവോ ഭാന: സ്വർഭാന സുദന:
 ഉവാച തം തഥേത്യ് ഏവ കർണം സൂര്യ: സൂയന് ഇവ
 20 തതസ് തത്ത്വം ഇതി ജ്ഞാത്യാ രാധേയ: പരവീരഹാ
 ശക്തിം ഏവാഭികാങ്ഷൻ വൈ വാസവം പ്രത്യപാലയത്

അധ്യായം 287

1 [ജനം]

കിം തദ് ഗുഹ്യം ന ചാഖ്യാതം കർണായേഹോഷ്ണ രശ്മിനാ
കീദൃശേ കണ്ഡലേ തേ ച കവചം ചൈവ കീദൃശം

2 കതശ് ച കവചം തസ്യ കണ്ഡലേ ചൈവ സത്തമ
ഏതദ് ഇച്ഛാമ്യ് അഹം ശ്രോതും തൻ മേ ബ്രൂഹി തപോധന

3 [വഷമ്പായന]

അയം രാജൻ ബ്രവീമ്യ് ഏതദ് യത് തദ് ഗുഹ്യം വിഭാവസോഃ
യാദൃശേ കണ്ഡലേ ചൈവ കവചം ചൈവ യാദൃശം

4 കന്തിഭോജം പുരാ രാജൻ ബ്രാഹ്മണം സമുപസമിതഃ
തിമതേജാ മഹാപ്രാശുഃ ശ്ലശ്രൂദണ്ഡജടാ ധരഃ

5 ദർശനീയോ ഫനവദ്യാംഗസ് തേജസാ പ്രജലന് ഇവ
മധു പിംഗോ മധുരവാക് തപഃ സ്വ്യാധ്യായ ഭ്രഷണം

6 സ രാജാനം കന്തിഭോജം അബ്രവീത് സുമഹാതപാഃ
ഭിക്ഷ്യാം ഇച്ഛാമ്യ് അഹം ഭോജ്ജം തവ ഗേഹേ വിമത്സര

7 ന മേ വ്യലീകം കർതവ്യം ത്വയാ വാ തവ ചാനശൈഃ
ഏവം വത്സ്യാമി തേ ഗേഹേ യദി തേ രോചതേ ഫനല

8 യഥാകാമം ച ഗച്ഛേയം ആഗച്ഛേയം തഥൈവ ച
ശയ്യാസനേ ച മേ രാജൻ നാപരാധ്യേത കശ് ചന

9 തം അബ്രവീത് കന്തിഭോജഃ പ്രീതിയുക്തം ഇദം വചഃ
ഏവം അസ്തു പരം ചേതി പുനശ് ചൈനം അമാബ്രവീത്

10 മമ കന്യാ മഹാബ്രഹ്മൻ പൃഥാ നാമ യശസിനീ
ശീലവൃത്താനിതാ സാധി നിയതാ ന ച മാനിനീ

11 ഉപസമാസ്യതി സാ ത്വാം വൈ പൂജയാനവമന്യ ച
തസ്യാശ് ച ശീലവൃത്തേന ഇഷ്ടിം സമുപയാസ്യസി

12 ഏവം ഉക്ത്വാ തു തം വിപ്രം അഭിപൂജ്യ യഥാവിധി
ഉവാച കന്യാം അഭ്യേത്യ പൃഥാം പൃഥുല ലോചനാം

13 അയം വത്സേ മഹാഭാഗോ ബ്രാഹ്മണോ വസ്തു ഇച്ഛതി
മമ ഗേഹേ മയാ ചാസ്യ തഥേത്യ് ഏവം പ്രതിശ്രുതം

14 ത്വയി വത്സേ പരാശ്വസ്യ ബ്രാഹ്മണസ്യാഭിരാധനം
തൻ മേ വാക്യം ന മീഥ്യാ ത്വാം കർതും അർഹസി കർഹി ചിത്

15 അയം തപസി ഭഗവാൻ സ്വാധ്യായനിയതോ ദ്വിജഃ
യദ് യദ് ബ്രൂയാൻ മഹാതേജാസ് തത് തദ് ദേയം അമത്സരാത്

16 ബ്രാഹ്മണാ ഹി പരം തേജോ ബ്രാഹ്മണാ ഹി പരന്തപഃ
 ബ്രാഹ്മണാനാം നമഃ കാദൈർ സൂര്യോ ദിവി വിരാജതേ
 17 അമാനയൻ ഹി മാനാർഹാൻ വാതാപിശ് ച മഹാനൂരഃ
 നിഹന്തോ ബ്രഹ്മദണ്ഡേന താലജംഘസ് തമൈവ ച
 18 സോ ിയം വത്സേ മഹാഭാര ആഹിതസ് ത്വയി സാമ്പ്രതം
 ത്വം സദാ നീയതാ കര്യാ ബ്രാഹ്മണസ്യാഭിരാധനം
 19 ജാനാമി പ്രണിധാനം തേ ബാല്യാത് പ്രഭൃതി നന്ദിനി
 ബ്രാഹ്മണേഷ് ഇഹ സർവേഷു ഗുരു ബന്ധുഷു ചൈവ ഹ
 20 തഥാ പ്രേഷ്യേഷു സർവേഷു മിത്ര സംബന്ധിമാതുഷു
 മയി ചൈവ യഥാവത് ത്വം സർവം ആദൃത്യ വർതസേ
 21 ന ഹ്യ് അതുഷ്ടോ ജനോ ിസ്തീഹ പരേ ചാന്തഃപുരേ ച തേ
 സമൃഗ്യത്ത്യാനവദ്യാംഗി തവ ഭൃത്യജനേഷ് അപി
 22 സന്ദേഷ്യവ്യാം തു മന്യേ ത്വാം ദിജാതിം കോപനം പ്രതി
 പൃഥേ ബാലേതി കൃത്യാ വൈ സുതാ ചാസി മമേതി ച
 23 വൃഷ്ണീനാം ത്വം കലേ ജാതാ ശൂരസ്യ ദധിതാ സുതാ
 ദത്താ പ്രീതിമതാ മഹ്യം പിത്രാ ബാലാ പുരാ സ്വയം
 24 വസുദേവസ്യ ഭഗിനീ സുതാനാം പ്രവരാ മമ
 അഗ്ര്യം അഗ്രേ പ്രതിജ്ഞായ തേനാസി ദുഹിതാ മമ
 25 താദൃശേ ഹി കലേ ജാതാ കലേ ചൈവ വിവർധിതാ
 സുഖാത് സുഖം അനുപ്രാപ്താ ഹ്രദാദ് ധൃദം ഇവാഗതാ
 26 ദൗഷ്കലേയാ വിശേഷേണ കഥം ചിത് പ്രഗ്രഹം ഗതാഃ
 ബാലഭാവാദ് വികർവന്തി പ്രായശഃ പ്രമദാഃ ശുഭേ
 27 പൃഥേ രാജകലേ ജന്മ രൂപം ചാദ്ഭൃതദർശനം
 തേന തേനാസി സമ്പന്നാ സമുപേതാ ച ഭാമിനി
 28 സാ ത്വാം ദർപം പരിത്യജ്യ ദംഭം മാനം ച ഭാമിനി
 ആരാധ്യ വരദം വിപ്രം ശ്രേയസാ യോക്ഷ്യസേ പൃഥേ
 29 ഏവം പ്രാപ്തസി കല്യാണി കല്യാണം അനഘേല ശ്രുവം
 കോപിതേ തു ദിജശ്രേഷ്ഠേ കൃത്സ്സം ദഹേത്യത മേ കലം

അധ്യായം 288

1 [കന്തി]

ബ്രാഹ്മണം യന്ത്രിതാ രാജൻ ഉപസ്ഥാസ്യാമി പുജയാ
 യഥാപ്രതിജ്ഞം രാജേന്ദ്ര ന ച മിഥ്യാ ബ്രവീമ്യ് അഹം
 2 ഏഷ ചൈവ സ്വഭാവോ മേ പുജയേയം ദ്വിജാൻ ഇതി
 തവ ചൈവ പ്രിയം കാര്യം ശ്രേയോ ചൈതത് പരം മമ
 3 യദ്യ് ഏവൈഷ്യതി സായാഹ്നേ യദി പ്രാതർ അഥോ നിശി
 യദ്യ് അർധരാത്രേ ഭഗവാൻ ന മേ കോപം കരിഷ്യതി
 4 ലാഭോ മമൈഷ രാജേന്ദ്ര യദ് വൈ പുജയതീ ദ്വിജാൻ
 ആദേശേ തവ തിഷ്ണതീ ഹിതം കര്യാം നരോത്തമ
 5 വിസ്രണ്ണോ ഭവ രാജേന്ദ്ര ന വ്യലീകം ദ്വിജോത്തമഃ
 വസൻ പ്രാപ്സ്യതി തേ ഗേഹേ സത്യം ഏതദ് ബ്രവീമി തേ
 6 യത് പ്രിയം ച ദ്വിജസ്യാസ്യ ഹിതം ചൈവ തവാനുല
 യതിഷ്യാമി തഥാ രാജൻ വ്യേതു തേ മാനസോ ജഗഃ
 7 ബ്രാഹ്മണാ ഹി മഹാഭാഗഃ പുജിതഃ പൃഥിവീപതേ
 താരണായ സമർഥഃ സൂർ വിപരീതേ വധായ ച
 8 സാഹം ഏതദ് വിജാനന്തീ തോഷയിഷ്യേ ദ്വിജോത്തമം
 ന മത്കൃതേ വ്യഥാം രാജൻ പ്രാപ്സ്യസി ദ്വിജസത്തമാത്
 9 അപരാധേ ഹി രാജേന്ദ്ര രാജ്ഞാം അശ്രേയസേ ദ്വിജഃ
 ഭവന്തി ച്യവനോ യദ്യത് സുകന്യായാഃ കൃതേ പുരാ
 10 നിയമേന പരേണാഹം ഉപസ്ഥാസ്യേ ദ്വിജോത്തമം
 യഥാ ത്വയാ നരേന്ദ്രേദം ഭാഷിതം ബ്രാഹ്മണം പ്രതി

11 [രാജാ]

ഏവം ഏതത് ത്വയാ ഭദ്രേ കർതവ്യം അവിശങ്കയാ
 മദ് ധിതാർഥം കലാർഥം ച തഥാത്മാർഥം ച നന്ദിനി

12 [വൈ]

ഏവം ഉക്ത്വാ തു തം കന്യാം കന്തിഭോജോ മഹായശഃ
 പൃഥാം പരിദദൗ തസ്മൈ ദ്വിജായ സുത വത്സലഃ
 13 ഇയം ബ്രഹ്മൻ മമ സുതാ ബാലാ സുഖവിവർധിതാ
 അപരാധ്യേത യത് കിം ചിൻ ന തത് കാര്യം ഹൃദി ത്വയാ
 14 ദ്വിജാതയോ മഹാഭാഗാ വൃദ്ധബാല തപസിഷ്യ
 ഭവന്ത്യ് അക്രോധനഃ പ്രായോ വിരുദ്ധേഷ് അപി നിത്യദാ
 15 സുമഹത്യ് അപരാധേ ഫപി ക്ഷാന്തിഃ കാര്യാ ദ്വിജാതിഭിഃ

യഥാശക്തി യഥോത്സാഹം പൂജാ ഗ്രാഹ്യാ ദ്വിജോത്തമ
 16 തഥേതി ബ്രാഹ്മണേനോക്തേ സ രാജാ പ്രീതിമാനസഃ
 ഹംസചന്ദ്രാശ്ച സങ്കാശം ഗൃഹം അസ്യ ന്യവേദയത്
 17 തത്രാഗ്നിശരണേ ക്ലൃപ്തം ആനസം തസ്യ ഭാനമത്
 ആഹാരാദി ച സർവം തത് തഥൈവ പ്രത്യവേദയത്
 18 നിക്ഷിപ്യ രാജപുത്രീ തു തന്ദ്രീം മാനം തഥൈവ ച
 ആതന്വേഥ പരമം യതം ബ്രാഹ്മണസ്യാഭിരാധനേ
 19 തത്ര സാ ബ്രാഹ്മണം ഗത്വാ പൃഥാ ശൗചപരാ സതീ
 വിധിവത് പത്നീചാരാർഹം ദേവവത് പര്യതോഷയത്

അധ്യായം 289

1 [വൈ]

സാ തു കന്യാ മഹാരാജ ബ്രാഹ്മണം സംശിതവ്രതം
തോഷയാം ആസ ശുഭേന മനസാ സംശിതവ്രതാ

2 പ്രാതർ ആയാസ്യ ഇത്യ് ഉക്ത്വാ കദാ ചിദ് ദ്വിജസത്തമഃ
തത ആയാതി രാജേന്ദ്ര സായേ രാത്രാവ് അഥോ പുനഃ

3 തം ച സർവ്വാനു വേലാസു ഭക്ഷ്യഭോജ്യ പ്രതിശ്രയൈഃ
പൂജയാം ആസ സാ കന്യാ വർധമാനൈസ് തു സർവ്വദാ

4 അന്നാദി സമുദാചാരഃ ശയ്യാസനക്രമസ് തഥാ
ദിവസേ ദിവസേ തസ്യ വർധതേ ന തു ഹീയതേ

5 നിർഭർത്സനാപവാദൈശ് ച തഥൈവാപ്രിയയാ ഗിരാ
ബ്രാഹ്മണസ്യ പൃഥാ രാജൻ ന ചകാരാപ്രിയം തദാ

6 വ്യന്തേ കാലേ പുനോ ചൈതി ന ചൈതി ബഹുശോ ദ്വിജഃ
ദുർലഭ്യം അപി ചൈവാനം ദിയതാം ഇതി സോ fബ്രവീത്

7 കൃതം ഏവ ച തത് സർവം പൃഥാ തസ്മൈ ന്യവേദയത്
ശിഷ്യവത് പുത്രവച് ചൈവ സ്വസ്വവച് ച സുസംയതാ

8 യഥോപജോഷം രാജേന്ദ്ര ദ്വിജാതിപ്രവരസ്യ സാ
പ്രീതിം ഉത്പാദയാം ആസ കന്യാ യന്തൈർ അനിന്ദിതാ

9 തസ്യാസ് തു ശീലവൃത്തേന തുതോഷ ദ്വിജസത്തമഃ
അവധാനേന ഭൂയോ fസ്യ പരം യതം അഥാകരോത്

10 താം പ്രഭാതേ ച സായേ ച പിതാ പപ്രച്ഛ ഭാരത
അപി തുഷ്യതി തേ പുത്രി ബ്രാഹ്മണഃ പരിചര്യയാ

11 തം സാ പരമം ഇത്യ് ഏവ പ്രത്യുവാച യശസിനീ
തതഃ പ്രീതിം അവാപാഗ്ര്യാം കന്തിഭോജോ മഹാമനഃ

12 തതഃ സംവത്സരേ പൂർണേ യദാസൗ ജപതാം വരഃ
നാപശ്യദ് ദുഷ്കൃതം കിം ചിത് പൃഥായാഃ സൗഹൃദേ രതഃ

13 തതഃ പ്രീതമനാ ഭൂത്വാ സ ഏനാം ബ്രാഹ്മണോ fബ്രവീത്
പ്രീതോ fസ്മി പരമം ഭദ്രേ പരിചാരേണ തേ ശുഭേ

14 വരാൻ വൃണീഷ്യ കല്യാണി ദുരാപാൻ മാനുഷൈർ ഇഹ
യൈസ് ത്വം സീമന്തിനീഃ സർവാ യശസാഭിഭവിഷ്യസി

15 [ഉതീ]

കൃതാനി മമ സർവ്വാനി യസ്യാ മേ വേദവിത്തമ

ത്വം പ്രസന്നഃ പിതാ ചൈവ കൃതം വിപ്ര വരൈർ മമ

16 [ബ്രാ]

യദി നേഷ്ഠസി ഭദ്രേ ത്വം വരം മത്തഃ ശുചിസ്തിതേ
 ഇമം മന്ത്രം ഗൃഹാണ ത്വം ആഹ്വാനായ ദിവൗകസാം
 17 യം യം ദേവം ത്വം ഏതേന മന്ത്രേണാവഹയിഷ്യസി
 തേന തേന വശേ ഭദ്രേ സ്ഥാതവ്യം തേ ഭവിഷ്യതി
 18 അകാമോ വാ സകാമോ വാ ന സ നൈഷ്യതി തേ വശം
 വിബുധോ മന്ത്രസംശാന്തോ വാക്യേ ഭൃത്യ ഇവാനതഃ

19 [വൈ]

ന ശശാക ദ്വിതീയം സാ പ്രത്യാഖ്യാതും അനിന്ദിതാ
 തം വൈ ദ്വിജാതിപ്രവരം തദാ ശാപഭയാൻ നൃപ
 20 തതസ് താം അനവദ്യാംഗീം ഗ്രാഹയാം ആസ വൈ ദ്വിജഃ
 മന്ത്രഗ്രാമം തദാ രാജന് അഥർവശിരസി ശ്രുതം
 21 തം പ്രദായ തു രാജേന്ദ്ര കന്തിഭോജം ഉവാച ഹ
 ഉഷിതോ ിസ്തി സുഖം രാജൻ കന്യയാ പരിതോഷിതഃ
 22 തവ ഗേഹേ സുവിഹിതഃ സദാ സുപ്രതിപുജിതഃ
 സാധയിഷ്യാമഹേ താവദ് ഇത്യ് ഉക്ത്യാന്തരധീയത
 23 സ തു രാജാ ദ്വിജം ദൃഷ്ട്വാ തന്ത്രൈവാന്തർ ഹിതം തദാ
 ബഭ്രുവ വിസ്മയാവിഷ്ടഃ പൃഥാം ച സമപുജയത്

അധ്യായം 290

1 [വൈ]

ഗതേ തസ്മിൻ ദ്വിജശ്രേഷ്ഠേ കസ്മിംഗ് ചിത് കാലപര്യയേ
 ചിന്തയാം ആസ സാ കന്യാ മന്ത്രഗ്രാമ ബലാബലം
 2 അയം വൈ കീദൃശസ് തേന മമ ദത്തോ മഹാത്മനാ
 മന്ത്രഗ്രാമോ ബലം തസ്യ ജ്ഞാസ്യേ നാതിചിരാദ് ഇവ
 3 ഏവം സഞ്ചിന്തയന്തീ സാ ദദർശർതും യദൃച്ഛയാ
 ശ്രീധിതാ സാവേദ് ബാലാ കന്യാ ഭാവേ രജസ്വലാ
 4 അമോദ്യന്തം സഹസ്രാംശ്രൂം പൃഥാ ദീപ്തം ദദർശ ഹ
 ന തതർപ ച രൂപേണ ഭാനോഃ സന്ധ്യാഗതസ്യ സാ
 5 തസ്യാ ദൃഷ്ടീർ അഭൂദ് ദിവ്യാ സാപശ്യദ് ദിവ്യദർശനം
 ആമൃതകവചം ദേവം കണ്ഡലാഭ്യാം വിഭൂഷിതം
 6 തസ്യാഃ കൗതൂഹലം ത്വ് ആസീൻ മന്ത്രം പ്രതി നരാധിപ
 ആഹ്വാനം അകരോത് സാമ തസ്യ ദേവസ്യ ഭാമിനി
 7 പ്രാണാൻ ഉപസ്സൃത്യ തദാ ആജ്ഞാവ ദിവാകരം
 ആജഗാമ തതോ രാജംസ് ത്വരമാണോ ദിവാകരഃ
 8 മധ്യ പിംഗോ മഹാബാഹുഃ കംബുഗ്രീവോ ഹസന് ഇവ
 അംഗദീ ബദ്ധമുകടോ ദിശഃ പ്രജാലയന് ഇവ
 9 യോഗാത് കൃത്വാ ദ്വിമാത്മാനം ആജഗാമ തതാപ ച
 ആബഭാഷേ തതഃ കന്തീം സാസ്താ പരമവൽഗുനാ
 10 ആഗതോ ഽസ്മി വശം ഭദ്രേ തവ മന്ത്രബലാത് കൃതഃ
 കിം കരോമ്യ് അവശോ രാജ്ഞി ബ്രൂഹി കർതാ തദ് അസ്മി തേ

11 [കന്തി]

ഗമ്യതാം ഭഗവംസ് തത്ര യതോ ഽസി സമുപാഗതഃ
 കൗതൂഹലാത് സമാഹൃതഃ പ്രസീദ ഭഗവന് ഇതി

12 [സൂര്യ]

ഗമിഷ്യേ ഽഹം യഥാ മാം ത്വം ബ്രവീഷി തനമധ്യമേ
 ന തു ദേവം സമാഹൃയ ന്യായം പ്രേഷയിതം വൃഥാ
 13 തവാദീസന്ധിഃ സുഭഗേ സൂര്യാത് പുത്രോ ഭവേദ് ഇതി
 വീര്യേണാപ്രതിമോ ലോകേ കവചീ കണ്ഡലീതി ച
 14 സാ ത്വം ആത്മപ്രദാനം വൈ കരഷ്യ ഗജഗാമിനി
 ഉത്പത്യതി ഹി പുത്രസ് തേ യഥാ സങ്കൽപം അംഗനേ
 15 അഥ ഗച്ഛാമ്യ് അഹം ഭദ്രേ ത്വയാസംഗമ്യ സുസ്മിതേ

ശസ്ത്യാമി ത്വാം അഹം ക്രുദ്ധോ ബ്രാഹ്മണം പിതരം ച തേ

16 ത്വത്കൃതേ താൻ പ്രധക്ഷ്യാമി സർവാൻ അപി ന സംശയഃ
പിതരം ചൈവ തേ മൃഗം യോ ന വേത്തി തവാനയം

17 തസ്യ ച ബ്രാഹ്മണസ്യാദ്യ യോ ഹസൗ മന്ത്രം അദാത് തവ
ശീലവൃത്തം അവിജ്ഞായ ധാസ്യാമി വിനയം പരം

18 ഏതേ ഹി വിബുധാഃ സർവേ പുരന്ദര മൂഖാ ദിവി
ത്വയാ പ്രലബ്ധം പശ്യന്തി സ്മയന്ത ഇവ ഭാമിനി

19 പശ്യ ചൈനാൻ സുരഗണാൻ ദിവ്യം ചക്ഷുർ ഇദം ഹി തേ
പൂർവം ഏവ മയാ ദത്തം ദൃഷ്ടവത്യ് അസി യേന മാം

20 [വൈ]

തതോ ഹപശ്യത് ത്രിദശാൻ രാജപുത്രീ; സർവാൻ ഏവ സ്വേഷു ധിഷ്ണേഷു
ഖസ്ഥാൻ

പ്രഭാസന്തം ഭാനമന്തം മഹാന്തം; യഥാദിത്യം രോചമാനം തമൈവ

21 സാ താൻ ദൃഷ്ട്വാ വ്രീഡമാനേവ ബാലാ; സൂര്യം ദേവീ വചനം പ്രാഹ ഭീതാ
ഗച്ഛ ത്വാം വൈ ഗോപതേ സ്വം വിമാനം; കന്യാ ഭാവാദ് ദുഃഖ ഏഷോപചാരഃ

22 പിതാ മാതാ ഗുരവശ് ചൈവ യേ ഹന്യേ; ദേഹസ്യാസ്യ പ്രഭവന്തി പ്രദാനേ
നാഹം ധർമ്മം ലോപയിഷ്യാമി ലോകേ; സ്ത്രീണാം വൃത്തം പൂജ്യതേ ദേഹരക്ഷാ

23 മയാ മന്ത്രബലം ജ്ഞാതും ആഹുതസ് ത്വം വിഭാവസോ
ബാല്യാദ് ബാലേതി കൃത്വാ തത് ക്ഷത്വം അർഹസി മേ വിഭോ

24 [സൂര്യ]

ബാലേതി തൃത്യാന്തയം തവാഹം; ദദാനി നാന്യാന്തയം ലഭേത
ആത്മപ്രദാനം കരു കന്തി കന്യേ; ശാന്തിസ് തവൈവം ഹി ഭവേച് ച ഭീരു

25 ന ചാപി യുക്തം ഗന്തും ഹി മയാ മിഥ്യാ കൃതേന വൈ
ഗമിഷ്യാമ്യ് അനവദ്യാംഗി ലോകേ സമവഹാസ്യതാം

സർവേഷാം വിബുധാനാം ച വക്തവ്യഃ സ്യാം അഹം ശുഭേ
26 സാ ത്വാം മയാ സമാഗച്ഛ പുത്രം ലപ്സ്യസി മാദൃശം

വിശിഷ്ടാ സർവലോകേഷു ഭവിഷ്യസി ച ഭാമിനി

അധ്യായം 291

1 [വൈ]

സാ തു കന്യാ ബഹുവിധം ബ്രുവന്തി മധുരം വചഃ
 അനുനേതും സഹസ്രാംശ്രം ന ശശാക മനസിനീ
 2 ന ശശാക യദാ ബാലാ പ്രത്യോഖ്യാതും തമോന്ദരം
 ഭീതാ ശാപാത് തതോ രാജൻ ദധുൗ ദീർഘം അഥാന്തരം
 3 അനാഗസഃ പിതൃഃ ശാപോ ബ്രാഹ്മണസ്യ തമൈവ ച
 മന്നിമിത്തഃ കഥം ന സ്യാത് ക്രുദ്ധാദ് അസ്മാദ് വിഭാവസോഃ
 4 ബാലേനാപി സതാ മോഹാദ് ഭൃശം സാപഹവാന്യ് അപി
 നാത്യാസാദയിതവ്യാനി തേജാംസി ച തപാംസി ച
 5 സാഹം അദ്യ ഭൃശം ഭീതാ ഗൃഹീതാ ച കരേ ഭൃശം
 കഥം ത്വ് അകാര്യം കര്യാം വൈ പ്രദാനം ഹ്യ് ആത്മനഃ സ്വയം
 6 സൈവം ശാപപരിത്രസ്താ ബഹു ചിന്തയതീ തദാ
 മോഹേനാഭിപരീതാംഗീ സ്മയമാനാ പുനഃ പുനഃ
 7 തം ദേവം അബ്രുവീദ് ഭീതാ ബസ്മൂനാം രാജസത്തമ
 രൂധിയാ വിഹൃലയാ വാചാ ശാപത്രസ്താ വിശാം പതേ

8 [കന്തി]

പിതാ മേ ധ്രിയതേ ദേവ മാതാ ചാന്യേ ച ബാസവഃ
 ന തേഷു ധ്രിയമാണേഷു വിധിലോപോ ഭവേദ് അയം
 9 ത്വയാ മേ സംഗമോ ദേവയദി സ്യാദ് വിധിവർജ്ജിതഃ
 മന്നിമിത്തം കലസ്യാസ്യ ലോകേ കീർതിർ നശേത് തതഃ
 10 അഥ വാ ധർമം ഏതം തം മന്യസേ തപസാം വര
 ഋതേ പ്രദാനാദ് ബസ്മുഭ്യസ് തവ കാമം കരോമ്യ് അഹം
 11 ആത്മപ്രദാനം ദുർധർഷ തവ കൃത്യാ സതീ ത്വ് അഹം
 ത്വയി ധർമോ യശോ ചൈവ കീർതിർ ആയുസ് ച ദേഹിനാം

12 [സൂര്യ]

ന തേ പിതാ ന തേ മാതാ ഗുരവോ വാ ശുചിസ്കീതേ
 പ്രഭവന്തി വരാരോഹേ ഭദ്രം തേ ശൃണു മേ വചഃ
 13 സർവാൻ കാമയതേ യസ്മാത് കനേർ ധാതോസ് ച ഭാമിനി
 തസ്മാത് കന്യേഹ സുശ്രോണി സ്വതന്ത്രാ വരവർണിനി
 14 നാധർമസ് ചരിതഃ കശ് ചിത് ത്വയാ ഭവതി ഭാമിനി
 അധർമം കൃത ഏവാഹം ചരേയം ലോകകാമ്യയാ
 15 അനാവൃതഃ സ്ത്രീയഃ സർവാ നരാസ് ച വരവർണിനി

സ്വഭാവ ഏഷ ലോകാനാം വികാരോ fന്യ ഇതി സ്മൃതഃ

16 സാ മയാ സഹ സംഗമ്യ പുനഃ കന്യാ ഭവിഷ്യസി

പുത്രൗ ച തേ മഹാബാഹുർ ഭവിഷ്യതി മഹായശാഃ

17 [കന്തി]

യദി പുത്രോ മമ ഭവേത് ത്വന്തഃ സർവതമോ fപഹ

കണ്ഡലി കവചീ ശൂരോ മഹാബാഹുർ മഹാബലഃ

18 [സൂര്യ]

ഭവിഷ്യതി മഹാബാഹുഃ കണ്ഡലി ദിവ്യവർമ്മ ഭൃത്

ഉഭയം ചാമൃതമയം തസ്യ ഭദ്രേ ഭവിഷ്യതി

19 [കന്തി]

യദ്യ് ഏതദ് അമൃതാദ് അസ്തി കണ്ഡലേ വർമ്മ ചോത്തമം

മമ പുത്രസ്യ യം വൈ ത്വം മത്ത ഉത്പാദ്യയിഷ്യസി

20 അസ്തു മേ സംഗമോ ദേവ യഥോക്തം ഭഗവംസ് ത്വയാ

ത്വദ്ദിര്യരൂപസത്തൗജാ ധർമ്മയുക്തോ ഭവേത് സ ച

21 [സൂര്യ]

അദിത്യാ കണ്ഡലേ രാജ്ഞി ദത്തേ മേ മത്തകാശിനി

തേ fന്യ ദാസ്യാമി വൈ ഭീരു വർമ്മ ചൈവേദം ഉത്തമം

22 [പൃഥാ]

പരമം ഭവഗൻ ദേവ സംഗമിഷ്യേ ത്വയാ സഹ

യദി പുത്രോ ഭവേദ് ഏവം യഥാ വദസി ഗോപതേ

23 [വൈ]

തഥേത്യ് ഉക്ത്യാ തു താം കന്തിം ആവിശേഷ വിഹംഗമഃ

സ്വർഭാന ശത്രുർ യോഗാത്മാ നാഭ്യോം പസ്സർശ ചൈവ താം

24 തതഃ സാ വിഹവ്വലേവാസീത് കന്യാ സൂര്യസ്യ തേജസാ

പപാതാഥ ച സാ ദേവീ ശയനേ മൂഢ ചേതനാ

25 [സൂര്യ]

സാധയിഷ്യാമി സുശ്രോണി പുത്രം വൈ ജനയിഷ്യസി

സർവശസ്തുഭൃതാം ശ്രേഷ്ഠം കന്യാ ചൈവ ഭവിഷ്യസി

26 [വൈ]

തതഃ സാ വ്രീഡിതാ ബാലാ തദാ സൂര്യം അമാബ്രവീത്

ഏവം അസ്ത്വ് ഇതി രാജേന്ദ്രപ്രസ്ഥിതം ഭൂരി വർചസം

27 ഇതി സ്മോക്താ കന്തി രാജാത്മജാ സാ; വിവസ്വന്തം യാചമാനാ സലജ്ജാ

തസ്മിൻ പുണ്യേ ശയനീയേ പപാത; മോഹാവിഷ്ഠാ ഭജ്യമാനാ ലതേവ

28 താം തിഥാംശൂസ് തേജസാ മോഹയിത്യാ; യോഗേനാവിഷ്യാതമ സംസമാം
ചകാര

ന ചൈവൈനാം ദൃഷ്ടയാം ആസ ഭാനഃ; സഞ്ജ്ഞാം ലേഭേ ഭൂയ ഏവാഥ ബാലാ

അധ്യായം 292

1 [വൈ]

തതോ ഗർഭഃ സമഭവത് പൃഥായാഃ പൃഥിവിപതേ
ശുക്ലേ ദശോത്തരേ പക്ഷേ താരാപതിർ ഇവാംബരേ
2 സാ ബാസവഭയാദ് ബാലാ തം ഗർഭം വിനികൃഹതി
ധാരയാം ആസ സുശ്രോണീ ന ചൈനാം ബുബുധേ ജനഃ
3 ന ഹി താം വേദ നര്യ് അന്യാ കാ ചിദ് ധാത്രേയികാം ഋതേ
കന്യാ പുരഗതാം ബാലാം നിപുണാം പരിരക്ഷണേ
4 തതഃ കാലേന സാ ഗർഭം സൃഷ്ടവേ വരവർണിനീ
കന്യൈവ തസ്യ ദേവസ്യ പ്രസാദാദ് അമരപ്രഭം
5 തഥൈവ ബദ്ധകവചം കനകോജ്ജ്വല കണ്ഡലം
ഹര്യക്ഷം വൃഷഭസ്തസം യഥാസ്യ പിതരം തഥാ
6 ജാതമാത്രം ച തം ഗർഭം ധാത്രയാ സംമന്ത്ര്യ ഭാമിനീ
മഞ്ജുഷായാം അവദധേ സ്വാസ്തിർണായാം സമന്തതഃ
7 മധുച്ഛിഷ്ട സ്ഥിതായാം സാ സുഖായാം അദതി തഥാ
ശ്ലക്ഷ്ണായാം സുപിധാനായാം അശ്വനദ്യാം അവാസ്മജത്
8 ജാനതീ ചാപ്യ് അകർതവ്യ കന്യായാ ഗർഭധാരണം
പുത്രസ്നേഹേന രാജേന്ദ്ര കരുണം പര്യദേവയത്
9 സമുന്മജന്തീ മഞ്ജുഷാം അശ്വനദ്യാസ് തദാ ജലേ
ഉവാച അദതി കന്തി യാനി വാക്യാനി തച് ഛുണ
10 സ്വസ്തി തേ റ്റസ്ത്വ് ആന്തരിക്ഷേഭ്യഃ പാർഥിവേഭ്യശ് ച പുത്രക
ദിവ്യേഭ്യശ് ചൈവ ഭൂതേഭ്യസ് തഥാ തോയചരാശ് ച യേ
11 ശിവാസ് തേ സതു പന്ഥാനോ മാ ച തേ പരിപന്ഥിനഃ
ആഗമാശ് ച തഥാ പുത്ര ഭവന്ത് അദ്രോഹ ചേതസഃ
12 പാതു ത്യാം പരണോ രാജാ സലിലേ സലിലേശ്വരഃ
അന്തരിക്ഷേ ിന്തരിക്ഷസ്ഥഃ പവനഃ സർവഗസ് തഥാ
13 പിതാ ത്യാം പാതു സർവത്ര തപനസ് തപതാം വരഃ
യേന ദത്തോ ിസി മേ പുത്ര ദിവ്യേന വിധിനാ കില
14 ആദിത്യാ വസവോ അഗ്രാഃ സാധ്യാ വിശ്വേ ച ദേവതാഃ
മരുതശ് ച സഹേന്ദ്രേണ ദിശശ് ച സദിശ് ഈശ്വരഃ
15 രക്ഷതു ത്യാം സുരാഃ സർവേ സമേഷു വിഷമേഷു ച
വേത്സ്യാമി ത്യാം വിദേശേ ിപി കവചേനോപസൃചിതം
16 ധന്യസ് തേ പുത്ര ജനകോ ദേവോ ഭാനുർ വിഭാവസുഃ

യസ് ത്യാം ദ്രക്ഷ്യതി ദിവ്യേന ചക്ഷുഷാ വാഹിനി ഗതം
 17 ധന്യാ സാ പ്രമദാ യാ ത്യാം പുത്ര്യേ കൽപയിഷ്യതി
 യസ്യാസ് ത്യാം തൃഷിതഃ പുത്ര സ്തനം പാസ്യസി ദേവജ
 18 കോ ന സ്വപ്നസ് തയാ ദൃഷ്ടോ യാ ത്യാം ആദിത്യവർചസം
 ദിവ്യവർമ്മ സമായുക്തം ദിവ്യകണ്ഡലദൃഷിതം
 19 പദ്മായത വിശാലാക്ഷം പദ്മതാമ്ര തലോജ്ജ്വലം
 സുലലാടം സുകേശാന്തം പുത്ര്യേ കൽപയിഷ്യതി
 20 ധന്യാ ദ്രക്ഷ്യതി പുത്ര ത്യാം ഭ്രമു സംസർപമാണകം
 അവ്യക്തകല വാക്യാനി വദന്തം രേണുമണ്ണിതം
 21 ധന്യാ ദ്രക്ഷ്യതി പുത്ര ത്യാം പുനർ യൗവനഗേ മുഖേ
 ഹിമവദ്വനസംഭൃതം സിംഹം കേശുരിണം യഥാ
 22 ഏവം ബഹുവിധം രാജൻ വിലപ്യ കരുണം പൃഥാ
 അവാസ്യജത മഞ്ജുഷാം അശ്വനദ്യാസ് തദാ ജലേ
 23 അദതീ പുത്രശോകാർതാ നിശീഥേ കമലേക്ഷണാ
 ധാത്രയാ സഹ പൃഥാ രാജൻ പുത്രദർശനലാലസാ
 24 വിസർജയിത്വാ മഞ്ജുഷാം സംഭോധന ഭയാത് പിതൃഃ
 വിവേശ രാജഭവനം പുനഃ ശോകാതരാ തതഃ
 25 മഞ്ജുഷാ ത്വ് അശ്വനദ്യാഃ സാ യയൗ ചർമണ്വതീം നദീം
 ചർമണ്വത്യാശ് ച യമുനാം തതോ ഗംഗാം ജഗാം അഹ
 26 ഗംഗായാഃ സുത വിഷയം ചമ്പാം അഭ്യായയൗ പുരീം
 സ മഞ്ജുഷാ ഗതോ ഗർഭസ് തരംഗൈർ ഉഹ്യമാനകഃ
 27 അമൃതാദ് ഉത്ഥിതം ദിവ്യം തത് തു വർമ്മ സകണ്ഡലം
 ധാരയാം ആസ തം ഗർഭം ദൈവം ച വിധിനിർമ്മിതം

അധ്യായം 293

1 [വൈ]

ഏതസ്മിൻ ഏവ കാലേ തു യുതരാഷ്ട്രസ്യ വൈ സഖാ
 സൃതോ ിധിരഥ ഇത്യ് ഏവ സദാരോ ജാഹ്നവീം യയൗ
 2 തസ്യ ഭാര്യഭവദ് രാജൻ രൂപേണാസദൃശീ ഭൂവി
 രാധാ നാമ മഹാഭാഗാ ന സാ പുത്രം അവിന്ദത
 അപത്യാർഥേ പരം യതം അകരോച് ച വിശേഷതഃ
 3 സാ ദദർശാഥ മഞ്ജുഷാം ഉഹ്യമാനാം യദൃച്ഛയാ
 ദത്തരക്ഷാ പ്രതിസരാം അന്യാലഭന ശോഭിതാം
 ഊർമീ തരംഗൈർ ജാഹ്നവ്യഃ സമാനീതാം ഉപഹൃതം
 4 സാ താം കൗതൂഹലാത് പ്രാപ്താം ഗ്രാഹയാം ആസ ഭാമിനീ
 തതോ നിവേദയാം ആസ സൃതസ്യാധിരഥസ്യ വൈ
 5 സ താം ഉച്യത്യ മഞ്ജുഷാം ഉത്സാര്യ ജലം അന്തികാത്
 യന്ത്രൈർ ഉദ്ഘാടയാം ആസ യോ ിപശ്യത് തത്ര ബാലകം
 6 തദന്നാദിത്യസങ്കാശം ഹേമവർമ ധരം തഥാ
 മൃഷ്ടകണ്ഡലയുക്തേന വദനേന വിരാജിതാ
 7 സസൃതോ ഭാര്യയാ സാർധം വിസ്മയോത്ഘൃണ്ണലോചനഃ
 അങ്കം ആരോപ്യ തം ബാലം ഭാര്യാം വചനം അബ്രവീത്
 8 ഇദം അത്യദ്ഭുതം ഭീരു യതോ ജാതോ ിസ്മി ഭാമിനീ
 ദൃഷ്ട്വാൻ ദേവഗർഭോ ിയം മന്യേ ിസ്മാൻ സമുപാഗതഃ
 9 അനപത്യസ്യ പുത്രോ ിയം ദേവൈർ ദത്തോ യുവം മമ
 ഇത്യ് ഉക്താ തം ദദൗ പുത്രം രാധായൈർ സ മഹീപതേ
 10 പ്രതിജഗ്രാഹ തം രാധാ വിധിവദ് ദിവ്യരൂപിണം
 പുത്രം കമലഗർഭാഭം ദേവഗർഭം ശ്രീയാ വൃതം
 11 പുപോഷ ചൈനം വിധിവദ് വവൃധേ സ ച വീര്യവാൻ
 തതഃ പ്രഭൃതി ചാപ്യ് അന്യേ പ്രാഭവന് ഔരസാഃ സുതാഃ
 12 വസു വർമ ധരം ദൃഷ്ട്വാ തം ബാലം ഹേമകണ്ഡലം
 നാമാസ്യ വസുഷേണേതി തതസ് ചക്രൂർ ദിജായതഃ
 13 ഏവം സസൃതപുത്രത്വം ജഗാമാമിത വിക്രമഃ
 വസുഷേണ ഇതി ഖ്യാതോ വൃഷ ഇത്യ് ഏവ ച പ്രഭുഃ
 14 സ ജ്യേഷ്ഠപുത്രഃ സൃതസ്യ വവൃധേ ിംഗേഷു വീര്യവാൻ
 ചാരണേ വിദിതസ് ചാസീത് പൃഥായാ ദിവ്യവർമ ഭൃത്
 15 സൃതസ് ത് അധിരഥഃ പുത്രം വിവൃദ്ധം സമയേ തതഃ

ദൃഷ്ട്യാ പ്രസ്ഥാപയാം ആസ പുരം വാരണസാഹവയം
 16 തത്രോപസദനം ചക്രേ ദ്രോണസ്യേഷ്ഠ് അസ്തുകർമ്മണി
 സഖ്യം ദുര്യോധനേനൈവം അഗച്ഛത് സ ച വിര്യവാൻ
 17 ദ്രോണാത് കൃപാച് ച രാമാച് ച സോ ിസ്തുഗ്രാമം ചതുർവിധം
 ലബ്ധ്യാ ലോകേ ിഭവത് വ്യാതഃ പരമേഷ്യാസതാം ഗതഃ
 18 സന്ധായ ധാർതരാഷ്ട്രേണ പാർഥാനാം വിപ്രിയേ സ്ഥിതഃ
 യോദ്ധും ആശംസതേ നിത്യം ഫാൽഗുനേന മഹാത്മനാ
 19 സദാ ഹി തസ്യ സ്തർധാസിദ് അർജുനേന വിശാം പതേ
 അർജുനസ്യ ച കർണേന യതോ ദൃഷ്ട്യാ ബഭ്രുവ സഃ
 20 തം തു കണ്ഡലിനം ദൃഷ്ട്യാ വർമ്മണാ ച സമന്വിതം
 അവധ്യം സമരേ മത്വാ പര്യതപ്യദ് യുധിഷ്ഠിരഃ
 21 യദാ തു കർണോ രാജേന്ദ്ര ഭാനുമന്തം ദിവാകരം
 സ്തൗതി മധ്യന്ദിനേ പ്രാപ്തേ പ്രാഞ്ജലിഃ സലിലേ സ്ഥിതഃ
 22 തത്രൈതനം ഉപതിഷ്ഠന്തി ബ്രാഹ്മണാ ധനഹേതവഃ
 നാദേയം തസ്യ തത് കാലേ കിം ചിദ് അസ്തി ദ്വിജാതിഷു
 23 തം ഇന്ദ്രോ ബ്രാഹ്മണോ ഭൂത്വാ ഭിക്ഷാം ദേഹീത്യ് ഉപസ്ഥിതഃ
 സ്വാഗതം ചേതി രാധേയസ് തം അഥ പ്രത്യഭാഷത

അധ്യായം 294

1 [വൈ]

ദേവരാജം അനുപ്രാപ്തം ബ്രാഹ്മണ ചരദ്മനാ വൃഷഃ
ദൃഷ്ട്വാ സ്വാഗതം ഇത്യ് ആഹ ന ബുബോധാസ്യ മാനസം
2 ഹിരണ്യകണ്ഠിഃ പ്രമദാ ഗ്രാമാൻ വാ ബഹു ഗോകലാൻ
കിം ദദാനീതി തം വിപ്രം ഉവാചാധിരഥിസ് തതഃ

3 [ബ്രാ]

ഹിരണ്യകണ്ഠഃ പ്രമദാ യച് ചാനൃത്യ് പ്രീതിവർധനം
നാഹം ദത്തം ഇഹേച്ഛാമി തദർഥിഭ്യഃ പ്രദീയതാം
4 യദ് ഏതത് സഹജം വർമ കണ്ഡലേ ച തവാന്നല
ഏതദ് ഉത്കൃത്യ മേ ദേഹി യദി സത്യവ്രതോ ഭവാൻ
5 ഏതദ് ഇച്ഛാമ്യ് അഹം ക്ഷിപ്രം ത്വയാ ദത്തം പരന്തപ
ഏഷ മേ സർവലാഭാനാം ലാഭഃ പരമകോ മതിഃ

6 [കർണ]

അവനിം പ്രമദാ ഗാശ് ച നിർവാപം ബഹു വാർഷികം
തത് തേ വിപ്ര പ്രദാസ്യാമി ന തു വർമ ന കണ്ഡലേ

7 [വൈ]

ഏവം ബഹുവിധൈർ വാക്യൈർ യാച്യമാനഃ സ തു ദ്വിജഃ
കർണേന ഭരതശ്രേഷ്ഠ നാനൃം വരം അയാചത
8 സന്ധിതശ് ച യഥാശക്തി പുജിതശ് ച യഥാവിധി
നൈവാനൃം സ ദ്വിജശ്രേഷ്ഠഃ കാമയാം ആസ വൈ വരം
9 യദാ നാനൃം പ്രവൃണതേ വരം വൈ ദ്വിജസത്തമഃ
തദൈനം അബ്രവീദ് ഭൂയോ രാധേയഃ പ്രഹസന് ഇവ
10 സഹജം വർമ മേ വിപ്ര കണ്ഡലേ ചാമൃതോദ്ഭവേ
തേനാവധ്യോ ിസ്മി ലോകേഷു തതോ നൈതദ് ദദാമ്യ് അഹം
11 വിശാലം പൃഥിവീ രാജ്യം ക്ഷേമം നിഹതകണ്ടകം
പ്രതിഗൃഹ്ണീഷ്യ മത്തസ് ത്വം സാധു ബ്രാഹ്മണപുഗവ
12 കണ്ഡലാഭ്യോ വിമുക്തോ ിഹം വർമണാ സഹജേന ച
ഗമനീയോ ഭവിഷ്യാമി ശത്രുണാം ദ്വിജസത്തമ

13 [വൈ]

യദാ നാനൃം വരം വവ്രേ ഭഗവാൻ പാകശാസനഃ
തതഃ പ്രഹസ്യ കർണസ് തം പുനർ ഇത്യ് അബ്രവീദ് വചഃ
14 വിദിതോ ദേവദേവേശ പ്രാഗ് ഏവാസി മമ പ്രഭോ

ന തു ന്യായം മയാ ദാതും തവ ശക്ത വൃഥാ വരം
 15 ത്വം ഹി ദേവേശ്വരഃ സാക്ഷാത് ത്വയാ ദേയോ വരോ മമ
 അന്യേഷാം ചൈവ ഭൂതാനാം ഈശ്വരോ ഹ്യ് അസി ഭൂതകൃത്
 16 യദി ദാസ്യാമി തേ ദേവകണ്ഡലേ കവചം തഥാ
 വധ്യതാം ഉപയാസ്യാമി ത്വം ച ശക്ത്രാവഹാസ്യതാം
 17 തസ്മാദ് വിനിമയം കൃത്വാ കണ്ഡലേ വർമ്മ ചോത്തമം
 ഹരസ്വ ശക്ത കാമം മേ ന ദദ്യാം അഹം അന്യഥാ
 18 [ഷക്ര]

വിദിതോ ഽഹം രവേഃ പൂർവ്വം ആയന്ന് ഏവ തവാന്തികം
 തേന തേ സർവ്വം ആഖ്യാതം ഏവം ഏതൻ ന സംശയഃ
 19 കാമം അസ്തു തഥാ താത തവ കർണ യഥേച്ഛസീ
 വർജയിത്വാ തു മേ വജ്രം പ്രവൃണീഷ്യ യദ് ഇച്ഛസീ
 20 [വൈ]

തതഃ കർണഃ പ്രഹൃഷ്ടസ് തു ഉപസംഗമ്യ വാസവം
 അമോഘാം ശക്തിം അഭ്യേത്യ വഭ്രൗ സമ്പൂർണമാനസഃ
 21 [കർണ]

വർമ്മണാ കണ്ഡലാഭ്യാം ച ശക്തിം മേ ദേഹി വാസവ
 അമോഘാം ശത്രുസംഘാനാം ഘാതിനീം പൃതനാ മുഖേ
 22 തതഃ സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ മുഹൂർത്തം ഇവ വാസവഃ
 ശക്ത്യർഥം പൃഥിവീപാല കർണം വാക്യം അഥാബ്രവീത്

23 കണ്ഡലേ മേ പ്രയച്ഛസ്വ വർമ്മ ചൈവ ശരീരജം
 ഗൃഹാണ കർണ ശക്തിം ത്വം അനേന സമയേന മേ
 24 അമോഘാ ഹന്തി ശതശഃ ശത്രുൻ മമ കരച്യതാ
 പുനസ് ച പാണിം അഭ്യേതി മമ ദൈത്യാൻ വിനിഘ്നതഃ
 25 സേയം തവ കരം പ്രാപ്യ ഹസ്തൈകം രിപും ഊർജ്ജിതം
 ഗർജ്ജന്തം പ്രതപന്തം ച മാം ഏവൈഷ്യതി സൂതജ
 26 [കർണ]

ഏകം ഏവാഹം ഇച്ഛാമി രിപും ഹന്തും മഹാഹവേ
 ഗർജ്ജന്തം പ്രതപന്തം ച യതോ മമ ഭയം ഭവേത്
 27 [ഇന്ദ്ര]

ഏകം ഹനിഷ്യസി രിപും ഗർജ്ജംഗം ബലിനം രണേ
 ത്വം തു യം പ്രാർഥയന്ത്യ് ഏകം രക്ഷ്യതേ സ മഹാത്മനാ
 28 യം ആഹൂർ വേദ വിദ്യാംസോ വരാഹം അജിതം ഹരിം

നാരായണം അചിന്ത്യം ച തേന കൃഷ്ണേന രക്ഷ്യതേ

29 [കർണ]

ഏവം അപ്യ് അസ്മു ഭഗവന് ഏകവിര വധേ മമ
അമോഘാ പ്രവരാ ശക്തിർ യേന ഹന്യാം പ്രതാപിനം

30 ഉത്കൃത്യ തു പ്രദാസ്യാമി കണ്ഡലേ കവചം ച തേ
നികൃത്തേഷു ച ഗാത്രേഷു ന മേ ബീഭത്സതാ ഭവേത്

31 [ഇന്ദ്ര]

ന തേ ബീഭത്സതാ കർണ ഭവിഷ്യതി കഥം ചന
വ്രണശ് ചാപി ന ഗാത്രേഷു യസ് ത്വം നാനൃതം ഇച്ഛസി

32 യാദൃശസ് തേ പിതൂർ വർണസ് തേജോ ച വദതാം വര
താദൃഷേനൈവ വർണേന ത്വം കർണ ഭവിതാ പുനഃ

33 വിദ്യമാനേഷു ശസ്ത്രേഷു യദ്യ് അമോഘാം അസംശയേ
പ്രമത്തോ മോക്ഷ്യസേ ചാപി ത്വയ് ഏവൈഷാ പതിഷ്യതി

34 [കർണ]

സംശയം പരമം പ്രാപ്യ വിമോക്ഷ്യ വാസവീം ഇമാം
യഥാ മാം ആത്മ ശക്ര ത്വം സത്യം ഏതദ് ബ്രവീമി തേ

35 [വൈ]

തതഃ ശക്തിം പ്രജ്വലിതാം പ്രതിഗൃഹ്യ വിശാം പതേ
ശസ്ത്രം ഗൃഹീത്യാ നിശിതം സർവഗാത്രാണ്യ് അകൃന്തത

36 തതോ ദേവാ മാനവാ ദാനവാശ് ച; നികൃന്തന്തം കർണം ആത്മാനം ഏവം
ദൃഷ്ട്വാ സർവേ സിദ്ധസംഘാശ് ച നേദുർ; ന ഹ്യ് അന്യാസീദ് ദുഃഖജോ വൈ
വികാരഃ

37 തതോ ദിവ്യാ ദുഃസഭഃ പ്രണേദുഃ; പപാതോഽഛൈഃ പുഷ്പവർഷം ച ദിവ്യം
ദൃഷ്ട്വാ കർണം ഷസ്ത്ര സങ്കൃത്തഗാത്രം; മുഹൂശ് ചാപി സ്മയമാനം നൃവീരം

38 തതോ ഛിത്യാ കവചം ദിവ്യം അംഗാത്; തഥൈവാര്യം പ്രദദുഃ വാസവാ യ
തഥോത്കൃത്യ പ്രദദുഃ കണ്ഡലേ തേ; വൈകർത്തനഃ കർമ്മണാ തേന കർണഃ

39 തതഃ ശക്രഃ പ്രഹസൻ വഞ്ചയിത്യാ; കർണം ലോകേ യശസാ യോജയിത്യാ
കൃതം കാര്യം പാണ്ഡവാനാം ഹി മേനേ; തതഃ പശ്ചാദ് ദിവം ഏവോത്പപാത

40 ശ്രുത്യാ കർണം മുഷിതം ധാർതരാഷ്ട്രാ; ദീനാഃ സർവേ ഭഗവദർപാ ഇവാസൻ
താം ചാവസ്ഥാം ഗമിതം സ്മൃതപുത്രം; ശ്രുത്യാ പാഥാ ജഹൃഷുഃ കാന്നനസ്ഥാഃ

41 [ജനം]

കൃസ്ഥാ വീരാഃ പാണ്ഡവാസ് തേ ബഭ്രുവുഃ; കുതശ് ചൈതച് ശ്രുതവന്തഃ പ്രിയം
തേ

കിം വാകാർഷ്യർ ദ്വാദശേ ിണ്യേ വ്യതീതേ; തൻ മേ സർവം ഭഗവാൻ വ്യാകരോ
തു

42 [വൈ]

ലബ്ധ്യാ കൃഷ്ണാം സൈന്ധവം ദ്രാവയിത്വാ; വിപ്രൈഃ സാർധം കാമ്യകാദ് ആശ്ര
മാത് തേ

മാർകണ്ഡേയാച് ശ്രുതവന്തഃ പുരാണഃ; ദേവർഷിണാം ചരിതം വിസ്തരേണ

43 പ്രത്യാജ്യഃ സരഥാഃ സാനയാത്രാഃ; സർവൈഃ സാർധം സുദപൗരോഗവൈശ്
ച്

തതഃ പുണ്യം ദൈവതവനം നൃവീരഃ; നിസ്തീര്യോഗ്രം വനവാസം സമഗ്രം

അധ്യായം 295

1 [ജനം]

ഏവം ഹൃതായാം കൃഷ്ണായാം പ്രാപ്യ ക്ലേശം അനന്തമം
പ്രതിലഭ്യ തതഃ കൃഷ്ണം കീം അകുർവന്ത പാണ്ഡവഃ

2 [വൈ]

ഏവം ഹൃതായാം കൃഷ്ണായാം പ്രാപ്യ ക്ലേശം അനന്തമം
വിഹായ കാമ്യകം രാജാ സഹ ഭ്രാതൃഭിർ അച്യുതഃ

3 പുനർ ദ്വൈതവനം രമ്യം ആജഗാമ യുധിഷ്ഠിരഃ

സ്വാദൃമൂലഫലം രമ്യം മാർകണ്ഡേയാശ്രമം പ്രതി

4 അനഗൃപ്ത ഫലാഹാരഃ സർവ ഏവ മിതാശനഃ

ന്യവസൻ പാണ്ഡവാസ് തത്ര കൃഷ്ണയാ സഹ ഭാരത

5 വസൻ ദ്വൈതവനേ രാജാ കന്തിപുത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ

ഭീമസേനോ ിർജ്ജുനശ് ചൈവ മാദ്രീപുത്രൗ ച പാണ്ഡവൗ

6 ബ്രാഹ്മണാർഥേ പരാക്രാന്താ ധർമാത്മാനോ യതവ്രതഃ

ക്ലേശം ആർഹന്ത വിപുലം സുഖോദർകം പരന്തപഃ

7 അജാതശത്രും ആസീനം ഭൃതൃഭിഃ സഹിതം വനേ

ആഗമ്യ ബ്രാഹ്മണസ് തുർണം സന്തപ്ത ഇദം അബ്രവീത്

8 അരണി സഹിതം മഹ്യം സമാസക്തം വനസ്തൗ

മൃഗസ്യ ഘർഷമാണസ്യ വിഷാണേ സമസജ്ജത

9 തദ് ആദായ ഗതോ രാജംസ് ത്വരമാണോ മഹാമൃഗഃ

ആശ്രമാത് ത്വരിതഃ ശീഘ്രം പ്ലവമാനോ മഹാജവഃ

10 തസ്യ ഗത്യാ പദം ശീഘ്രം ആസാദ്യ ച മഹാമൃഗം

അഗ്നിഹോത്രം ന ല്യപ്യേത തദ് ആനയത പാണ്ഡവഃ

11 ബ്രാഹ്മണസ്യ വചോ ശ്രുത്വാ സന്തപ്തോ ിഥ യുധിഷ്ഠിരഃ

ധനർ ആദായ കൗന്തേയഃ പ്രാദ്രവദ് ഭ്രാതൃഭിഃ സഹ

12 സന്നദ്ധാ ധന്വിനഃ സർവേ പ്രാദ്രവൻ നരപുംഗവഃ

ബ്രാഹ്മണാർഥേ യതന്തസ് തേ ശീഘ്രം അന്വഗമൻ മൃഗം

13 കർണിനാലീകനാരാചാൻ ഉത്സൃജന്തോ മഹാരഥഃ

നാവിധ്യൻ പാണ്ഡവാസ് തത്ര പശ്യന്തോ മൃഗം അന്തികാത്

14 തേഷാം പ്രയത്നാനാനാം നാദൃശ്യത മഹാമൃഗഃ

അപശ്യന്തോ മൃഗം ശ്രാന്താ ദുഃഖം പ്രാപ്താ മനസിനിഃ

15 ശീതലഹായം ആസാദ്യ ന്യഗ്രോധം ഗഹനേ വനേ

ക്ഷുത്പിപാസാപരീതാംഗഃ പാണ്ഡവഃ സമുപാവിശൻ

16 തേഷാം സമുപവിഷ്യാനാം നകുലോ ദുഃഖിതസ് തദാ
അബ്രവീദ് ഭ്രാതരം ജ്യേഷ്ഠം അമർഷാത് കരുസത്തമ
17 നാസ്തിൻ കലേ ജാതു മമജ്ജ ധർമോ; ന ചാലസ്യാദ് അർഥലോപോ ബഭ്രുവ
അനത്തരാഃ സർവഭൂതേഷു ഭൂയഃ; സമ്പ്രാപ്താഃ സ്തുഃ സംശയം കേന രാജൻ

അധ്യായം 296

1 [യ]

നാപദാം അസ്തി മര്യാദാ ന നിമിത്തം ന കാരണം
ധർമ്മസ്തു വിഭജത്യത് അത്ര ഉദയോഃ പുണ്യപാപയോഃ

2 [ഭീമ]

പ്രാതികാമ്യ് അനയത് കൃഷ്ണാം സഭായാം പ്രേഷ്യവത് തദാ
ന മയാ നിഹതസ് തത്ര തേന പ്രാപ്താഃ സു സംശയം

3 [അർജ്ജ]

വാചസ്മ തീക്ഷ്ണാസ്ഥി ഭേദിന്യഃ സൂതപത്രേണ ഭാഷിതാഃ
അതിതീക്ഷ്ണാ മയാ ക്ഷാന്താസ് തേന പ്രാപ്താഃ സു സംശയം

4 [സഹദേവ]

ശകനിസ്ത്യാം യദാജ്ഞേഷീദ് അക്ഷദ്യുതേന ഭാരത
സ മയാ ന ഹതസ് തത്ര തേന പ്രാപ്താഃ സു സംശയം

5 [വൈ]

തതോ യുധിഷ്ഠിരോ രാജാ നകലം വാക്യം അബ്രുവിത്
ആരുഹ്യ വൃക്ഷം മാദ്രേയ നിരീക്ഷന്വ ദിശോ ദശ

6 പാനീയം അന്തികേ പശ്യ വൃക്ഷാൻ വാപ്യ് ഉദകാശ്രയാൻ
ഇമേ ഹി ഭ്രാതരഃ ശ്രാന്താസ് തവ താത പിപാസിതാഃ

7 നകലസ്തു തഥേത്യ് ഉക്ത്വാ ശീഘ്രം ആരുഹ്യ പാദമം
അബ്രുവിദ് ഭ്രാതരം ജ്യേഷ്ഠം അഭിവിക്ഷ്യ സമന്തതഃ

8 പശ്യാമി ബഹുലാൻ രാജൻ വൃക്ഷാൻ ഉദകസംശ്രയാൻ
സാരസാനാം ച നിർഹ്രാദം അത്രോദകം അസംശയം

9 തതോ ബ്രുവിത് സത്യധൃതിഃ കന്തിപത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ
ഗച്ഛ സൗമ്യ തതഃ ശീഘ്രം തുർണം പാനീയം ആനയ

10 നകലസ്തു തഥേത്യ് ഉക്ത്വാ ഭ്രാതൂർ ജ്യേഷ്ഠസ്യ ശാസനാത്
പ്രാദ്രവദ് യത്ര പാനീയം ശീഘ്രം ചൈവാമ്പപദ്യത

11 സ ദൃഷ്ട്വാ വിമലം തോയം സാരസൈഃ പരിവാരിതം
പാതു കാകസ് തതോ വാചം അന്തരീക്ഷാത് സ ശുശ്രൂവേ

12 മാ താത സാഹസം കാർഷീർ മമ പൂർവപരിഗ്രഹഃ
പ്രശ്നാൻ ഉക്ത്വാ തു മാദ്രേയ തതഃ പിബ ഹരന്വ ച

13 അനാദൃത്യ തു തദ് വാക്യം നകലഃ സുപിപാസിതഃ
അപിബച്ഛരീതലം തോയം പീത്വാ ച നിപപാത ഹ

14 ചിരായമാണേ നകലേ കന്തിപത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ

അബ്രവീദ് ഭ്രാതരം വീരം സഹദേവം അരിന്ദമം
 15 ഭ്രാതാ ചിരായതേ താത സഹദേവ തവാഗ്രജഃ
 തം ചൈവാനയ സോദര്യം പാനീയം ച ത്വം ആനയ
 16 സഹദേവസ് തഥേത്യ് ഉക്ത്യാ താം ദിശം പ്രത്യപദ്യത
 ദദർശ ച ഹതം ഭ്രൂൗ ഭ്രാതരം നക്ഷലം തദാ
 17 ഭ്രാതൃശോകാഭിസന്തപ്തസ് തൃഷയാ ച പ്രപീഡിതഃ
 അഭിദുദ്രാവ പാനീയം തതോ വാഗ് അഭ്യഭാഷത
 18 മാ താത സാഹസം കാർഷീർ മമ പൂർവപരിഗ്രഹഃ
 പ്രശ്നാൻ ഉക്ത്യാ യഥാകാമം തതഃ പിബ ഹരസ്വ ച
 19 അനാദൃത്യ തു തദ് വാക്യം സഹദേവഃ പിപാസിതഃ
 അപിബച് ഛരീതലം തോയം പീത്യാ ച നിപപാത ഹ
 20 അമാബ്രവീത് സ വിജയം കന്തീപത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 ഭ്രാതരൗ തേ ചിരഗതൗ ബീഭത്സോ ശത്രുകർശന
 തൗ ചൈവാനയ ഭദ്രം തേ പാനീയം ച ത്വം ആനയ
 21 ഏവം ഉക്തോ ഗുഡാകേശഃ പ്രഗൃഹ്യ സശരം ധനഃ
 ആമൃഷതഖഡ്ഗോ മേധാവി തത് സരോ പ്രത്യപദ്യത
 22 യതഃ പുരുഷശാർദ്ദൂലൗ പാനീയ ഹരണേ ഗത
 തൗ ദദർശ ഹതൗ തത്ര ഭ്രാതരൗ ശ്വേതവാഹനഃ
 23 പ്രസുപ്താവ് ഇവ തൗ ദൃഷ്ട്വാ നരസിംഹഃ സുദഃഖിതഃ
 ധനർ ഉദ്യമ്യ കൗന്തേയോ വ്യലോകയത തദ് വനം
 24 നാപശ്യത് തത്ര കിം ചിത് സ ഭൂതം തസ്മിൻ മഹാവനേ
 സവ്യസാചീ തതഃ ശ്രാന്തഃ പാനീയം സോ ിദ്യയാവത
 25 അഭിധാവംസ് തതോ വാചം അന്തരിക്ഷാത് സ ശുശ്രുവേ
 കിം ആസീദ് അസി പാനീയം നൈതച് ഛക്യം ബലാത് ത്വയാ
 26 കൗന്തേയ യദി വൈ പ്രശ്നാൻ മയോക്താൻ പ്രതിപത്സ്യസേ
 തതഃ പാസ്യസി പാനീയം ഹരിഷ്യസി ച ഭാരത
 27 വാരിതസ് ത്വ് അബ്രവീത് പാർഥോ ദൃശ്യമാനോ നിവാരയ
 യാവദ് ബാണൈർ വിനിർഭിന്നഃ പുനർ നൈവം വദിഷ്യസി
 28 ഏവം ഉക്ത്യാ തതഃ പാർഥഃ ശരൈർ അസ്ത്ാനമന്ത്രിതൈഃ
 വവർഷ താം ദിശം കൃത്സ്താം ശബ്ദവേധം ച ദദർശയൻ
 29 കർണിനാലീകനാരാചാൻ ഉത്സജൻ ഭരതർഷഭ
 അനേകൈർ ഇഷ്ടസംഘാതൈർ അന്തരിക്ഷം വവർഷ ഹ
 30 [യക്ല]

കിം വിഘ്നേന തേ പാർഥ പ്രശ്നാൻ ഉക്ത്വാ തതഃ പിബ
അനുക്ത്വാ തു തതഃ പ്രശ്നാൻ പീത്വൈവ ന ഭവിഷ്യസി
31 [വൈ]

സ ത്വ് അമോഘാൻ ഇഷ്ടൻ മുക്ത്വാ തൃഷ്ണയാഭിപ്രപീഡിതഃ
അവിജ്ഞായൈവ താൻ പ്രശ്നാൻ പീത്വൈവ നിപപാത ഹ

32 അഥാബ്രവീദ് ഭീമസേനം കന്തീപുത്രോ യുധിഷ്ടിരഃ
നകലഃ സഹദേവസ് ച ബിഭത്സുസ് ചാപരാജിതഃ

33 ചിരം ഗതാസ് തോയഹേതോർ ന ചാഗച്ഛന്തി ഭാരത
താംഗ് ചൈവാനയ ഭദ്രം തേ പാനീയം ച ത്വം ആനയ

34 ഭീമസേനസ് തഥേത്യ് ഉക്ത്വാ താം ദിശം പത്യപദ്യത
യത്ര തേ പുരുഷവ്യാഘ്രാ ഭ്രാതരോ ഽസ്യ നിപാതിതാഃ

35 താൻ ദൃഷ്ട്വാ ദുഃഖിതോ ഭീമസ് തൃഷ്ണയാ ച പ്രപീഡിതഃ
അമന്യത മഹാബാഹുഃ കർമ്മ തദ് യക്ഷരക്ഷസാം

സ ചിന്തയാം ആസ തദാ യോദ്ധവ്യം ധ്രുവം അദ്യ മേ

36 പാസ്യാമി താവത് പാനീയം ഇതി പാർഥോ വൃകോദരഃ
തതോ ഽഭ്യധാവത് പാനീയം പിപാസുഃ പുരുഷർഷഭഃ

37 [യക്ല]

മാ താത സാഹസം കാർഷീർ മമ പൂർവപരിഗ്രഹഃ

പ്രശ്നാൻ ഉക്ത്വാ തു കൗന്തേയ തതഃ പിബ ഹരസ്വ ച

38 [വൈ]

ഏവം ഉക്തസ് തതോ ഭീമോ യക്ഷേണാമിത തേജസാ

അവിജ്ഞായൈവ താൻ പ്രശ്നാൻ പീത്വൈവ നിപപാത ഹ

39 തതഃ കന്തീസുതോ രാജാ വിചിന്ത്യ പുരുഷർഷഭഃ

സമൃതമായ മഹാബാഹുർ ദദ്യമാനേന ചേതസാ

40 അപേതജനനിർഘോഷം പ്രവിവേശ മഹാവനം

രുരുദീഗ് ച വരാഹൈഗ് ച പക്ഷിദീഗ് ച നിഷേവിതം

41 നീലഭാസ്വരവർണൈഗ് ച പാദപൈർ ഉപശോഭിതം

ഭ്രമരൈർ ഉപഗീതം ച പക്ഷിദീഗ് ച മഹായശഃ

42 സ ഗച്ഛൻ കാനനേ തസ്മിൻ ഹേമജാലപരിഷ്കൃതം

ദദർശ തത് സരോ ശ്രീമാൻ വിശ്വകർമ്മ കൃതം യഥാ

43 ഉപേതം നലിനീ ജാലൈഃ സിന്ധുവാഹരൈഗ് ച വേതസൈഃ

കേതകൈഃ കരവീരൈഗ് ച പിപ്ലവൈഗ് ചൈവ സംവൃതം

ശ്രമാർതസ് തദ് ഉപാഗമ്യ സരോ ദൃഷ്ട്വാഥ വിസ്മൃതഃ

അധ്യായം 297

1 [വൈ]

സ ദദർശ ഹതാൻ ഭ്രാന്താൽ ലോകപാലാൻ ഇവ ച്യുതാൻ
യുഗാന്തേ സമന്തപ്രാപ്തേ ശക്ര പ്രതിമഗൗരവാൻ

2 വിപ്രകീർണ്ഡനൻ ബാണം ദൃഷ്ട്വാ നിഹതം അർജുനം
ഭീമസേനം യമൗ ചോഭൗ നിർവിചേഷ്ഠാൻ ഗതായുർ അഃ

3 സ ദീർഘം ഉഷ്ണം നിഃശ്വസ്യ ശോകബാഷ്പപരിപ്ലവതഃ
ബുദ്ധ്യാ വിചിന്തയാം ആസ വീരാഃ കേന നിപാതിതാഃ

4 നൈഷാം ശസ്ത്രപ്രഹാരോ ഽസ്തി പദം നേഹാസ്തി കസ്യ ചിത്
ഭൂതം മഹദ് ഇദം മന്യേ ഭ്രാന്തരോ യേന മേ ഹതാഃ

ഏകാഗ്രം ചിന്തയിഷ്യാമി പീത്യാ വേത്യാമി വാ ജലം
5 സ്യാത് തു ദുര്യോധനേനേദം ഉപാംശ്രു വിഹിതം കൃതം

ഗന്ധാര രാജരചിതം സതതം ജീഹ്മബുദ്ധിനാ

6 യസ്യ കാര്യം അകാര്യം വാ സമം ഏവ ഭവത്യ് ഉത
കസ് തസ്യ വിശ്വസേദ് വീരോ ദുർമതേർ അക്രന്തന്മനഃ

7 അഥ വാ പുരുഷൈർ ഗുഡൈഃ പ്രയോഗോ ഽയം ദുരാത്മനഃ
ഭവേദ് ഇതി മഹാബാഹുർ ബഹുധാ സമചിന്തയത്

8 തസ്മാസീൻ ന വിഷേണേദം ഉദകം ദൃഷിതം യഥാ
മുഖവർണാഃ പ്രസന്നാ മേ ഭ്രാന്തണാം ഇത്യ് അചിന്തയത്

9 ഏകൈകഗൾ ചൗഘബലാൻ ഇമാൻ പുരുഷസത്തമാൻ
കോ ഽസ്യഃ പ്രതിസമാസേത കാലാന്തകയമാദ് ജ്വതേ

10 ഏതേനാധ്യവസായേന തത് തോയം അവഗാഢവാൻ
ഗാഹമാനഗ് ച തത് തോയം അന്തരീക്ഷാത് സ ശുശ്രൂവേ

11 [യക്ല]

അഹം ബക്ഃ ശൈവലമത്യഭക്ഷോഃ മയാ നീതാഃ പ്രേതവശം തവാനജാഃ
ത്വം പഞ്ചമോ ഭവിതാ രാജപുത്രഃ ന ചേത് പ്രശ്നാൻ പൃച്ഛതോ വ്യാകരോഷി

12 മാ താത സാഹസം കാർഷീർ മമ പൂർവപരിഗ്രഹഃ
പ്രശ്നാൻ ഉക്ത്വാ തു കൗന്തേയ തതഃ പിബ ഹരസ്വ ച

13 [യ്]

രുദ്രാണാം വാ വസൂനാം വാ മരുതാം വാ പ്രധാനഭാക്
പൃച്ഛാമി കോ ഭവാൻ ദേവോ നൈതച് ഛരുകുനിനാ കൃതം

14 ഹിമവാൻ പാരിയാത്രഗ് ച വിന്ധ്യോ മലയ ഏവ ച
ചത്വാരഃ പർവതാഃ കേന പാതിതാ ഭൂവി തേഷുസാ

15 അതീവ തേ മഹത് കർമകൃതം ബലവതാം വര
 യൻ ന ദേവാ ന ഗന്ധർവാ നാസുരാ ന ച രാക്ഷസാഃ
 വിഷഹേരൻ മഹായുദ്ധേ കൃതം തേ തൻ മഹാദ്ഭൂതം
 16 ന തേ ജാനാമി യത് കാര്യം നാഭിജാനാമി കാങ്ഷിതം
 കൗതൂഹലം മഹജ്ജാതം സാധ്യസം ചാഗതം മമ
 17 യേനാസ്ത്വ് ഉദ്ദിഗ്നഹൃദയഃ സമുത്പന്ന ശിരോ ജ്വരഃ
 പൃച്ഛാമി ഭഗവംസ് തസ്മാത് കോ ഭവാൻ ഇഹ തിഷ്ഠതി

18 [യക്ല]

യക്ഷോ ഹം അസ്തി ഭദ്രം തേ നാസ്തി പക്ഷീ ജലേ ചരഃ
 മയൈതേ നിഹതാഃ സർവേ ഭ്രാതരസ് തേ മഹൗജസഃ
 19 [വൈ]

തതസ് താം അശിവാം ശ്രുത്വാ വാചം സ പരഃശാക്ഷരാം
 യക്ഷസ്യ ബ്രൂവതോ രാജന് ഉപക്രമ്യ തദാ സ്ഥിതഃ

20 വിരൂപാക്ഷം മഹാകായം യക്ഷം താലസമുച്ഛൃതം
 ജലനാർകപ്രതീകാശം അധൃഷ്ട്യം പർവതോപമം

21 സേതും ആശ്രിത്യ തിഷ്ഠന്തം ദദർശ ഭരതർഷഭഃ
 മേഘഗന്ധീരയാ വാചാ തർജയന്തം മഹാബലം

22 [യക്ല]

ഇമേ തേ ഭ്രാതരോ രാജൻ വാര്യമാണാ മയാസക്തൗ
 ബലാത് തോയം ജിഹീർഷന്തസ് തതോ വൈ സുദിതാ മയാ

23 ന പേയം ഉദകം രാജൻ പ്രാണാൻ ഇഹ പരീപ്സതാ
 പാർഥ മാ സാഹസം കാർഷീർ മമ പൂർവപരിഗ്രഹഃ
 പ്രശ്നാൻ ഉക്ത്വാ തു കൗന്തേയ തതഃ പിബ ഹരസ്യ ച

24 [യ]

നൈവാഹം കാമയേ യക്ഷ തവ പൂർവപരിഗ്രഹം
 കാമനൈതത് പ്രശംസന്തി സന്തോ ഹി പുരുഷാഃ സദാ

25 യദാത്മനാ സ്വം ആത്മാനം പ്രശംസേത് പുരുഷഃ പ്രഭോ
 യഥാ പ്രജ്ഞം തു തേ പ്രശ്നാൻ പ്രതിവക്ഷ്യാമി പൃച്ഛ മാം

26 [യക്ല]

കിം സ്വിദ് ആദിത്യം ഉന്നയതി കേച തസ്യാദിതശ് ചരഃ
 കശ് ചൈനം അസ്തം നയതി കസ്മിംശ് ച പ്രതിതിഷ്ഠതി

27 [യ]

ബ്രഹ്മാദ് ഇത്യ് അമുൻ നയതി ദേവാസ് തസ്യാദിതശ് ചരഃ

ധർമ്മശ് ചാസ്തം നയതി ച സത്യേ ച പ്രതിതിഷ്ഠതി

28 [യക്ല]

കേന സ്വിച്ഛ്രോത്രിയോ ഭവതി കേന സ്വിദ് വിന്ദതേ മഹത്

കേന ദ്വിതീയവാൻ ഭവതി രാജൻ കേന ച ബുദ്ധിമാൻ

29 [യ്]

ശ്രുതേന ശ്രോത്രിയോ ഭവതി തപസാ വിന്ദതേ മഹത്

ധൃത്യാ ദ്വിതീയവാൻ ഭവതി ബുദ്ധിമാൻ വൃദ്ധസേവയാ

30 [യക്ഷ]

കിം ബ്രാഹ്മണാനാം ദേവത്വം കശ് ച ധർമഃ സതാം ഇവ

കശ് ചൈഷാം മാനുഷോ ഭാവഃ കിം ഏഷാം അസതാം ഇവ

31 [യ്]

സ്വാധ്യായ ഏഷാം ദേവത്വം തപ ഏഷാം സതാം ഇവ

മരണം മാനുഷോ ഭാവഃ പരിവാരോ ഽസതാം ഇവ

32 [യക്ല]

കിം ക്ഷത്രിയാണാം ദേവത്വം കശ് ച ധർമഃ സതാം ഇവ

കശ് ചൈഷാം മാനുഷോ ഭാവഃ കിം ഏഷാം അസതാം ഇവ

33 [യ്]

ഇഷ്ടസ്തം ഏഷാം ദേവത്വം യജ്ഞേ ഏഷാം സതാം ഇവ

ഭയം വൈ മാനുഷോ ഭാവഃ പരിത്യാഗോ ഽസതാം ഇവ

34 [യക്ല]

കിം ഏകം യജ്ഞിയം സാമ കിം ഏകം യജ്ഞിയം യജുഃ

കാ ചൈകാ വൃശ്ചതേ യജ്ഞം കാം യജ്ഞോ നാതിവർത്തതേ

35 [യ്]

പ്രാണോ വൈ യജ്ഞിയം സാമ മനോ വൈ യജ്ഞിയം യജുഃ

വാഗ് ഏകാ വൃശ്ചതേ യജ്ഞം താം യജ്ഞോ നാതിവർത്തതേ

36 [യക്ല]

കിം സ്വിദ് ആപതതാം ശ്രേഷ്ഠം ബീജം നിപതതാം വരം

കിം സ്വിത് പ്രതിഷ്ഠമാനാനാം കിം സ്വിത് പ്രവദതാം വരം

37 [യ്]

വർഷം ആപതതാം ശ്രേഷ്ഠം ബീജം നിപതതാം വരം

ഗാവഃ പ്രതിഷ്ഠമാനാനാം പുത്രഃ പ്രവദതാം വരഃ

38 [യക്ല]

ഇന്ദ്രിയാർഥാൻ അനുഭവൻ ബുദ്ധിമാൻ ലോകപൃജിതഃ

സംമതഃ സർവഭൂതാനാം ഉച്ഛ്വസൻ കോ ന ജീവതി

39 [യ]

ദേവതാതിഥിഭൂത്യാനാം പിതൃണാം ആത്മനശ് ച യഃ

ന നിർവപതി പഞ്ചാനാം ഉച്ഛ്വസൻ ന സ ജീവതി

40 [യക്ല]

കിം സിദ് ഗുരുതരം ഭൂമേഃ കിം സിദ് ഉച്ഛതരം ച ഖാത്

കിം സിദ് ഛീഘ്രതരം വായോഃ കിം സിദ് ബഹുതരം നൃണാം

41 [യ]

മാതാ ഗുരുതരാ ഭൂമേഃ പിതാ ഉച്ഛതശ് ച ഖാത്

മനോ ശീഘ്രതരം വായോശ് ചിന്താ ബഹുതരീ നൃണാം

42 [യക്ല]

കിം സിത് സൃഷ്ടം ന നിമിഷതി കിം സിജ് ജാതം ന ചോപതി

കസ്യ സിദ് യുദയം നാസ്തി കിം സിദ് വേഗേന വർഷതേ

43 [യ]

മത്സ്യഃ സൃഷ്ടോ ന നിമിഷത്യ് അണ്ഡം ജാതം ന ചോപതി

അശൂനോ ഹൃദയം നാസ്തി നദീവേഗേന വർധതേ

44 [യക്ല]

കിം സിത് പ്രവസതോ മിത്രം കിം സിൻ മിത്രം ഗൃഹേ സതഃ

ആതുരസ്യ ച കിം മിത്രം കിം സിൻ മിത്രം മരിഷ്യതഃ

45 [യ]

സാർഥഃ പ്രവസതോ മിത്രം ഭാര്യാ മിത്രം ഗൃഹേ സതഃ

ആതുരസ്യ ഭിഷൻ മിത്രം ദാനം മിത്രം മരിഷ്യതഃ

46 [യക്ല]

കിം സിദ് ഏകോ വിചരതി ജാതഃ കോ ജായതേ പുനഃ

കിം സിദ് ധിമസ്യ ദൈഷജ്യം കിം സിദ് ആവപനം മഹത്

47 [യ]

സൂര്യ ഏകോ വിചരതി ചന്ദ്രമാ ജായതേ പുനഃ

അഗ്നിർ ഹിമസ്യ ദൈഷജ്യം ഭൂമിർ ആവപനം മഹത്

48 [യക്ല]

കിം സിദ് ഏകപദം ധർമ്യം കിം സിദ് ഏകപദം യശഃ

കിം സിദ് ഏകപദം സ്വർഗ്യം കിം സിദ് ഏകപദം സുഖം

49 [യ]

ദാക്ഷ്യം ഏകപദം ധർമ്യം ദാനം ഏകപദം യശഃ

സത്യം ഏകപദം സ്വർഗ്യം ശീലം ഏകപദം സുഖം

50 [യക്ല]

കിം സിദ് ആത്മാ മനുഷ്യസ്യ കിം സിദ് ദൈവകൃതഃ സഖാ
ഉപജീവനം കിം സിദ് അസ്യ കിം സിദ് അസ്യ പരായണം

51 [യ്]

പുത്ര ആത്മാ മനുഷ്യസ്യ ഭാര്യാ ദൈവകൃതഃ സഖാ
ഉപജീവനം ച പർജന്യോ ദാനം അസ്യ പരായണം

52 [യക്ല]

ധന്യാനാം ഉത്തമം കിം സിദ് ധനാനാം കിം സിദ് ഉത്തമം
ലാഭാനാം ഉത്തമം കിം സിത് കിം സുഖാനാം തഥോത്തമം

53 [യ്]

ധന്യാനാം ഉത്തമം ദാക്ഷ്യം ധനാനാം ഉത്തമം ശ്രുതം
ലാഭാനാം ശ്രേഷ്ഠം ആരോഗ്യം സുഖാനാം തുഷ്ടീർ ഉത്തമം

54 [യക്ല]

കശ് ച ധർമഃ പരോ ലോകേ കശ് ച ധർമഃ സദാ ഫലഃ
കിം നിയമ്യ ന ശോചന്തി കൈശ് ച സന്ധിർ ന ജീര്യതേ

55 [യ്]

ആനൃശംസ്യം പരോ ധർമസ്ത്രയീധർമഃ സദാ ഫലഃ
അനോ യമ്യ ന ശോചന്തി സദ്ഭിഃ സന്ധിർ ന ജീര്യതേ

56 [യക്ല]

കിം ന ഹിത്യാ പ്രിയോ ഭവതി കിം ന ഹിത്യാ ന ശോചന്തി
കിം ന ഹിത്യാർഥവാൻ ഭവതി കിം ന ഹിത്യാ സുഖീ ഭവേത്

57 [യ്]

മാനം ഹിത്യാ പ്രിയോ ഭവതി ക്രോധം ഹിത്യാ ന ശോചന്തി
കാമം ഹിത്യാർഥവാൻ ഭവതി ലോഭം ഹിത്യാ സുഖ്യ ഭവേത്

58 [യക്ല]

മൃതം കഥം സ്യാത് പുരുഷഃ കഥം രാഷ്ട്രം മൃതം ഭവേത്
ശ്രാധം മൃതം കഥം ച സ്യാത് കഥം യജ്ഞോ മൃതോ ഭവേത്

59 [യ്]

മൃതോ ദരിദ്രഃ പുരുഷോ മൃതം രാഷ്ട്രം അരാജകം
മൃതം അശ്രോത്രീയം ശ്രാദ്ധം മൃതോ യജ്ഞോ ത്വ് അദക്ഷിണഃ

60 [യക്ല]

കാ ദിക് കിം ഉദകം പ്രോക്തം കിം അന്നം പാർഥ കിം വിഷം

ശ്രാദ്ധസ്യ കാലം ആഖ്യാഹി തതഃ പിബ ഹരസ്വ ച
61 [യ്]

സന്തോ ദിഗ് ജലം ആകാശം ഗൗർ അന്നം പ്രാർഥനാ വിഷം
ശ്രാദ്ധസ്യ ബ്രാഹ്മണഃ കാലഃ കഥം വാ യക്ഷ മന്യുസേ
62 [യക്ല]

വ്യാഖ്യാതാ മേ ത്വയാ പ്രശ്നോ യാഥാത്ഥ്യം പരന്തപ
പുരുഷം ത്വ് ഇദാനീം ആഖ്യാഹി യശ് ച സർവധനീ നരഃ
63 [യ്]

ദിവം സ്പൃശതി ഭൂമിം ച ശബ്ദഃ പുണ്യസ്യ കർമ്മണഃ
യാവത് സ ശബ്ദോ ഭവതി താവത് പുരുഷ ഉച്യതേ
64 തുല്യേ പ്രിയാപ്രിയേ യസ്യ സുഖദുഃഖേ തഥൈവ ച
അതീതാനാഗതേ ചോഭേ സ വൈ സർവധനീ നരഃ
65 [യക്ല]

വ്യാഖ്യാതഃ പുരുഷോ രാജൻ യശ് ച സർവധനീ നരഃ
തസ്മാത് തവൈകോ ഭ്രാതൃണാം യം ഇച്ഛസി സ ജീവതു
66 [യ്]

ശ്യാമോ യ ഏഷ രക്താക്ഷോ ബൃഹച് ഛരാല ഇവോദ്ഗതഃ
വ്യൂഢോരസ്തോ മഹാബാഹുർ അങ്കുലോ യക്ഷ ജീവതു
67 [യക്ല]

പ്രിയസ് തേ ഭീമസേനോ ിയം അർജുനോ വഃ പരായണം
സ കസ്മാൻ നകലം രാജൻ സാപതം ജീവം ഇച്ഛസി
68 യസ്യ നാഗസഹസ്രേണ ദശ സംഖ്യേന വൈ ബലം
തുല്യം തം ഭീമം ഉത്സൃജ്യ നകലം ജീവം ഇച്ഛസി
69 തഥൈനം മനുജാഃ പ്രാഹുർ ഭീമസേനം പ്രിയം തവ
അഥ കേനാനഭാവേന സാപതം ജീവം ഇച്ഛസി
70 യസ്യ ബാഹുബലം സർവേ പാണ്ഡവഃ സമുപാശ്രിതാഃ
അർജുനം തം അപാഹായ നകലം ജീവം ഇച്ഛസി
71 [യ്]

ആന്ദ്രശംസ്യ പരോ ധർമ്മഃ പരമാർഥാച് ച മേ മതം
ആന്ദ്രശംസ്യം ചികീർഷാമി നകുലോ യക്ഷ ജീവതു
72 ധർമ്മശീലഃ സദാ രാജാ ഇതി മാം മാനവാ വിദുഃ
സ്വധർമ്മാൻ ന ചലിഷ്യാമി നകുലോ യക്ഷ ജീവതു
73 യഥാ കന്തി തഥാ മാദ്രി വിശേഷോ നാസ്തി മേ തയോഃ

മാതൃഭ്യാം സമം ഇച്ഛാമി നകലോ യക്ഷ ജീവതു

74 [യക്ല]

യസ്യ തേ ഴർഥാച് ച കാമാച് ച ആനൃശംസ്യം പരം മതം

അസ്യാത് തേ ഭ്രാതരഃ സർവേ ജീവതു ഭരതർഷഭ

അധ്യായം 298

1 [വൈ]

തതസ് തേ യക്ഷവചനാദ് ഉദതിഷ്ഠന്ത പാണ്ഡവാഃ
ക്ഷത്രിപിപാസേ ച സർവേഷാം ക്ഷണേ തസ്മിൻ വ്യഗ്രച്ഛതാം

2 [യ]

രസസ്യ ഏകേന പാദേന തിഷ്ഠന്തം അപരാജിതം
പുച്ഛാമി കോ ഭവാൻ ദേവോ ന മേ യക്ഷോ മതോ ഭവാൻ
3 വസുനാം വാ ഭവാൻ ഏകോ തദ്രാണാം അഥ വാ ഭവാൻ

അഥ വാ മന്ദതാം ശ്രേഷ്ഠോ വർജി വാ ത്രിദശേശ്വരഃ

4 മമ ഹി ദ്രാതര ഇമേ സഹസ്രശതയോധിനഃ

ന തം യോഗം പ്രപശ്യാമി യേന സ്യൂർ വിനിപാതിതാഃ

5 സുഖം പ്രതിവിബുദ്ധാനാം ഇന്ദ്രിയാണ്യ് ഉപലക്ഷയേ

സ ഭവാൻ സുഹൃദ് അസ്മാകം അഥ വാ നഃ പിതാ ഭവാൻ

6 [യക്ല]

അഹം തേ ജനകസ് താത ധർമ്മോ മുദു പരാക്രമ

ത്യാം ദിദൃക്ഷൂർ അനുപ്രാപ്തോ വിദ്ധി മാം ഭരതർഷഭേ

7 യശോ സത്യം ദമഃ ശൗചം ആർജവം ഹ്രീർ അചാപലം

ദാനം തപോ ബ്രഹ്മചര്യം ഇത്യ ഏതാസ് തനവോ മമ

8 അഹിംസാ സമതാ ശാന്തിസ് തപോ ശൗചം അമത്സരഃ

ദ്വാരാണ്യ് ഏതാനി മേ വിദ്ധി പ്രിയോ ഹ്യ് അസി സദാ മമ

9 ദിഷ്ട്യാ പഞ്ചസു രഭേതാ ിസി ദിഷ്ട്യാ തേ ഷട്പദി ജിതാ

ദ്വേ പൂർവേ മധ്യമേ ദ്വേ ച ദ്വേ ചാന്തേ സാമ്പരായികേ

10 ധർമ്മോ ിഹം അസ്മി ഭദ്രം തേ ജിജ്ഞാസുസ് ത്വം ഇഹാഗതഃ

ആന്ദ്രശംസ്യേന തുഷ്ടോ ിസ്തി വരം ദാസ്യാമി തേ ിനഘ

11 വരം വൃണീഷ്യ രാജേന്ദ്ര ദാതാ ഹ്യ് അസ്മി തവാനഘ

യേ ഹി മേ പുരുഷാ ഭക്താ ന തേഷാം അസ്മി ദുർഗതിഃ

12 [യ]

അരണി സഹിതം യസ്യ മൃഗ ആദായ ഗച്ഛതി

തസ്യാഗന്യോ ന ലുപ്യേരൻ പ്രഥമോ ിസ്തു വരോ മമ

13 [ധർമ]

അരണി സഹിതം തസ്യ ബ്രാഹ്മണസ്യ ഹൃതം മയാ

മൃഗവേഷണ കൗന്തേയ ജിജ്ഞാസാർഥം തവ പ്രഭോ

14 [വൈ]

ദദാനീത്യ് ഏവ ഭവഗാൻ ഉത്തരം പ്രത്യുപദ്യത
അന്യം വരയ ഭദ്രം തേ വരം ത്വം അമരോപമ
15 [യ്]

വർഷാണി ദ്വാദശാരണ്യേ ത്രയോദശം ഉപസ്ഥിതം
തത്ര നോ നാഭിജാനീയൂർ വസതോ മനജാഃ ക്വ ചിത്
16 [വൈ]

ദദാനീത്യ് ഏവ ഭഗവാൻ ഉത്തരം പ്രത്യുപദ്യത
ഭൂയോ ചാശ്വാസയാം ആസ കൗന്തേയം സത്യവിക്രമം
17 യദ്യ് അപി സ്വേന രൂപേണ ചരിഷ്യഥ മഹീം ഇമാം
ന വോ വിജ്ഞാസ്യതേ കശ് ചിത് ത്രിഷ്യ ലോകേഷു ഭാരത
18 വർഷം ത്രയോദശം ചേദം മത്പ്രസാദാത് കരൂർവഹാഃ
വിരാടനഗരേ ഗൃദ്ധാ അവിജ്ഞാതാസ് ചരിഷ്യഥ
19 യദ് വഃ സങ്കൽപിതം രൂപം മനസാ യസ്യ യാദൃശം
താദൃശം താദൃശം സർവേ ഛന്ദതോ ധാരയിഷ്യഥ
20 അരിണീ സഹിതം ചേദം ബ്രാഹ്മണായ പ്രയച്ഛത
ജിജ്ഞാസാർഥം മയാ ഹ്യ് ഏതദ് ആഹൃതം മൃഗരൂപിണാ
21 തൃതീയം ഗൃഹ്യതാം പുത്ര വരം അപ്രതിമം മഹത്
ത്വം ഹി മത് പ്രഭവോ രാജൻ വിദൂരശ് ച മമാംശ ഭാക്
22 [യ്]

ദേവദേവോ മയാ ദൃഷ്ടോ ഭവാൻ സാക്ഷാത് സനാതനഃ
യം ദദാസി വരം ഇഷ്ടുസ് തം ഗ്രഹീഷ്യാമ്യ് അഹം പിതഃ
23 ജയേയം ലോഭമോഹൗ ച ക്രോധം ചാഹം സദാ വിഭോ
ദാനേ തപസി സത്യേ ച മനോ മേ സതതം ഭവേത്
24 [ധർമ]

ഉപപന്നോ ഗുണൈഃ സർവൈഃ സ്വഭാവേനാസി പാണ്ഡവ
ഭവാൻ ധർമഃ പുനശ് ചൈവ യഥോക്തം തേ ഭവിഷ്യതി
25 [വൈ]

ഇത്യ് ഉക്ത്യാന്തർ ദധേ ധർമോ ഭഗവാൻ ലോകഭാവനഃ
സമേതാഃ പാണ്ഡവാശ് ചൈവ സുഖസുഹൃന്മാ മനസിനഃ
26 അഭ്യേത്യ ചാശ്രമം വീരാഃ സർവ ഏവ ഗതക്ലമാഃ
ആരണേയം ദദുസ് തസ്മൈ ബ്രാഹ്മണായ തപസിനേ
27 ഇദം സമുതാന സമാഗമം മഹത്; പിതൃശ് ച പുത്രസ്യ ച കീർതിവർധനം
പാൻ നരഃ സ്യാദ് വിജീതേന്ദ്രിയോ വശീഃ സപുത്രപൗത്രഃ ശതവർഷ ഭാശ്

ഭവേത്

28 ന ചാപ്യ് അധർമ്മേ ന സുഹൃദ് വിഭേദനേ; പരസ്വഹാരേ പരദാരമർശനേ
കദര്യ ഭാവേ ന രമേൻ മനോ സദാ; നൃണാം സദാഖ്യാനം ഇദം വിജാനതാം

അധ്യായം 299

1 [വൈ]

തതസ് തേ യക്ഷവചനാദ് ഉദതിഷ്ഠന്ത പാണ്ഡവാഃ
ക്ഷത്രിപിപാസേ ച സർവേഷാം ക്ഷണേ തസ്മിൻ വ്യഗ്രച്ഛതാം

2 [യ]

രസസ്യ ഏകേന പാദേന തിഷ്ഠന്തം അപരാജിതം
പുച്ഛാമി കോ ഭവാൻ ദേവോ ന മേ യക്ഷോ മതോ ഭവാൻ
3 വസൂനാം വാ ഭവാൻ ഏകോ തദ്രാണാം അഥ വാ ഭവാൻ

അഥ വാ മന്ദതാം ശ്രേഷ്ഠോ വർജീ വാ ത്രിദശേശ്വരഃ

4 മമ ഹി ദ്രാതര ഇമേ സഹസ്രശതയോധിനഃ

ന തം യോഗം പ്രപശ്യാമി യേന സ്യൂർ വിനിപാതിതാഃ

5 സുഖം പ്രതിവിബുദ്ധാനാം ഇന്ദ്രിയാണ്യ് ഉപലക്ഷയേ

സ ഭവാൻ സുഹൃദ് അസ്മാകം അഥ വാ നഃ പിതാ ഭവാൻ

6 [യക്ല]

അഹം തേ ജനകസ് താത ധർമ്മോ മുദു പരാക്രമ

ത്യാം ദിദൃക്ഷൂർ അനുപ്രാപ്തോ വിദ്ധി മാം ഭരതർഷഭേ

7 യശോ സത്യം ദമഃ ശൗചം ആർജവം ഹ്രീർ അചാപലം

ദാനം തപോ ബ്രഹ്മചര്യം ഇത്യ ഏതാസ് തനവോ മമ

8 അഹിംസാ സമതാ ശാന്തിസ് തപോ ശൗചം അമത്സരഃ

ദ്വാരാണ്യ് ഏതാനി മേ വിദ്ധി പ്രിയോ ഹ്യ് അസി സദാ മമ

9 ദിഷ്ട്യാ പഞ്ചസു രഭേതാ ിസി ദിഷ്ട്യാ തേ ഷട്പദീ ജിതാ

ദ്വേ പൂർവേ മധ്യമേ ദ്വേ ച ദ്വേ ചാന്തേ സാമ്പരായികേ

10 ധർമ്മോ ിഹം അസ്മി ഭദ്രം തേ ജിജ്ഞാസുസ് ത്വം ഇഹാഗതഃ

ആന്ദ്രശംസ്യേന തുഷ്ടോ ിസ്തി വരം ദാസ്യാമി തേ ിനഘ

11 വരം വൃണീഷ്യ രാജേന്ദ്ര ദാതാ ഹ്യ് അസ്മി തവാനഘ

യേ ഹി മേ പുരുഷാ ഭക്താ ന തേഷാം അസ്മി ദുർഗതിഃ

12 [യ]

അരണി സഹിതം യസ്യ മൃഗ ആദായ ഗച്ഛതി

തസ്യാഗന്യോ ന ലുപ്യേരൻ പ്രഥമോ ിസ്തു വരോ മമ

13 [ധർമ]

അരണി സഹിതം തസ്യ ബ്രാഹ്മണസ്യ ഹൃതം മയാ

മൃഗവേഷണ കൗന്തേയ ജിജ്ഞാസാർഥം തവ പ്രഭോ

14 [വൈ]

ദദാനീത്യ് ഏവ ഭവഗാൻ ഉത്തരം പ്രത്യുപദ്യത
അന്യം വരയ ഭദ്രം തേ വരം ത്വം അമരോപമ
15 [യ്]

വർഷാണി ദ്വാദശാരണ്യേ ത്രയോദശം ഉപസ്ഥിതം
തത്ര നോ നാഭിജാനീത്യർ വസതോ മനജാഃ ക്വ ചിത്
16 [വൈ]

ദദാനീത്യ് ഏവ ഭഗവാൻ ഉത്തരം പ്രത്യുപദ്യത
ഭൂയോ ചാശ്വാസയാം ആസ കൗന്തേയം സത്യവിക്രമം
17 യദ്യ് അപി സ്വേന രൂപേണ ചരിഷ്യഥ മഹീം ഇമാം
ന വോ വിജ്ഞാസ്യതേ കശ് ചിത് ത്രിഷ്യ ലോകേഷു ഭാരത
18 വർഷം ത്രയോദശം ചേദം മത്പ്രസാദാത് കരൂർവഹാഃ
വിരാടനഗരേ ഗൃഹാ അവിജ്ഞാതാസ് ചരിഷ്യഥ
19 യദ് വഃ സങ്കൽപിതം രൂപം മനസാ യസ്യ യാദൃശം
താദൃശം താദൃശം സർവേ ഛന്ദതോ ധാരയിഷ്യഥ
20 അരിണീ സഹിതം ചേദം ബ്രാഹ്മണായ പ്രയച്ഛത
ജിജ്ഞാസാർഥം മയാ ഹ്യ് ഏതദ് ആഹൃതം മൃഗരൂപിണാ
21 തൃതീയം ഗൃഹ്യതാം പുത്ര വരം അപ്രതിമം മഹത്
ത്വം ഹി മത് പ്രഭവോ രാജൻ വിദൂരശ് ച മമാംശ ഭാക്
22 [യ്]

ദേവദേവോ മയാ ദൃഷ്ടോ ഭവാൻ സാക്ഷാത് സനാതനഃ
യം ദദാസി വരം ഇഷ്ടുസ് തം ഗ്രഹീഷ്യാമ്യ് അഹം പിതഃ
23 ജയേയം ലോഭമോഹൗ ച ക്രോധം ചാഹം സദാ വിഭോ
ദാനേ തപസി സത്യേ ച മനോ മേ സതതം ഭവേത്
24 [ധർമ]

ഉപപന്നോ ഗുണൈഃ സർവൈഃ സ്വഭാവേനാസി പാണ്ഡവ
ഭവാൻ ധർമഃ പുനശ് ചൈവ യഥോക്തം തേ ഭവിഷ്യതി
25 [വൈ]

ഇത്യ് ഉക്ത്യാന്തർ ദധേ ധർമോ ഭഗവാൻ ലോകഭാവനഃ
സമേതാഃ പാണ്ഡവാശ് ചൈവ സുഖസുഹൃന്മാ മനസിനഃ
26 അഭ്യേത്യ ചാശ്രമം വീരാഃ സർവ ഏവ ഗതക്ലമാഃ
ആരണേയം ദദുസ് തസ്മൈ ബ്രാഹ്മണായ തപസിനേ
27 ഇദം സമുതാന സമാഗമം മഹത്; പിതൃശ് ച പുത്രസ്യ ച കീർത്തിവർധനം
പാൻ നരഃ സ്യാദ് വിജീതേന്ദ്രിയോ വശീ; സപുത്രപൗത്രഃ ശതവർഷ ഭാശ്

ഭവേത്

28 ന ചാപ്യ് അധർമ്മേ ന സുഹൃദ് വിഭേദനേ; പരസ്വഹാരേ പരദാരമർശനേ
കദര്യ ഭാവേ ന രമേൻ മനോ സദാ; നൃണാം സദാഖ്യാനം ഇദം വിജാനതാം

പ്രസാധകർ

അല്ലിളക്നം

